

Noha jako spotřební zboží

Čerstvý absolvent David Hybeš přišel o nohu. Nevzdává se a chce uběhnout půlmaraton.

18

Mladí volili mládí

Mladí lidé a ženy vystřelili absolventku Anežku Nedomovou do Poslanecké sněmovny.

20

Pacienta vnímám jako objekt

Absolvent Josef Strašík přijímá hovory na lince 155, jezdí do terénu a je také tiskovým mluvčím záchranky.

24

Příliv energie

Dávka barevné energie hned na začátku roku? A pořádná! Na akci Příliv s ní vtrhli Tanečníci z UPCE. A osnili choreografií, za kterou si vytancovali zlato na Českých akademických hrách.

28

Časopis MY UPCE
můžete číst i online!

14

GENERACE

Amalia in Paris: Je ze mě Pařížanka a prý jsem šik

Studentka Fakulty ekonomicko-správní Amalia Scheer odjela na Erasmus do města módy. Jak se jí tam žije a studuje? A má něco společného se seriálovou Emily?

34

TŘIKRÁT O

O Zrcadlení v Litomyšli

Studentky Fakulty restaurování vytvořily na stěně staré vodárny v Litomyšli sgrafito. Vyměnily ho za nevzhledné graffiti.

EDITORIAL

Ředitel Správy kolejí a menz

3

PIXEL

Kampus UPCE má dva nové murály

4-5

FENOMÉN

Teoretický mozek

Matej Cibik pro sebe rád tvoří filozofické miniteorie. Netradiční zamyšlení začal nedávno také natáčet. Témata jeho Filozofických jednohubek jsou velmi pestrá.

6-9

KAMPUS

Stalo se na UPCE

Život na sedmi fakultách Univerzity Pardubice.

10-13

MY PROJECT

Noha jako spotřební zboží

Čerstvý absolvent Fakulty elektrotechniky a informatiky David Hybeš přišel o nohu. Nevzdává se a chce uběhnout půlmaraton.

18-19

TÉMA

Mladí volili mládí. „Je to pecka,“ říká nová poslankyně Anežka Nedomová

Mladí lidé a ženy vystřelili absolventku Fakulty filozofické Anežku Nedomovou do Poslanecké sněmovny. Jaké má 24letá studentka cíle?

20-23

ALUMNI

Pacienta musím vnímat jako objekt

Mluvčí pardubické záchranky Josef Strašík přijímá hovory na lince 155. Zachránil tak dusící se dítě. Pravidelně vyjíždí i do terénu.

24-27

FOTOREPORTÁŽ

Příliv energie

Na začátku akademického roku čekala na studující tradiční dávka barevné energie. Do kampusu s ní vtrhli Tanečníci z UPCE a odstartovali Příliv.

28-31

MY HOBBY

Od chemie k designu

Vystudovala chemii, teď ale navrhuje interiéry. Jak se to absolventce Fakulty chemicko-technologické Kristýně Moučkové přihodilo?

32-34

GENERACE

Řítím se peřejí

Studentovi Dopravní fakulty Jana Pernera Petru Šmakalovi stačí k životu kánoe, pádlo a divoká voda. Do studia se mu ale nepropsala.

36-38

Máme bydlení 21. století

Vlastní postel, polička na knihy, stůl s židlí a místo, kde se dá dobře i výhodně najíst. Pár starostí, které na začátku akademického roku trápí nejednoho vysokoškoláka. Naštěstí jim s tím dokážeme pomoci. Jsme totiž Správa kolejí a menz (SKM) a staráme se o pohodlí studentů na Univerzitě Pardubice. Ale vezmeme to od samého začátku...

Psal se rok 1950. Pardubice sice ještě neměly univerzitu, ale měly první vysokoškoláky, kteří někde potřebovali složit hlavu. Kde to bylo? Třeba v hotelu Libuše u starého nádraží, ve dřevěných ubytovnách na Olšinkách nebo v různých provizorních objektech po městě. Podmínky byly velmi skromné a často neodpovídaly ani základním standardům. Snaha vytvořit zázemí pro studium ale byla silnější.

Pak přišla první skutečná kolej – Mír v Rožkově ulici. A v 60. letech základy kampusu v Polabinách. Vznikly koleje KA, KB, KC... a nakonec KD, které se staly symbolem studentského života ve městě. Některé již prošly rekonstrukcí a v roce 2025 se svojí kompletní proměny dočkala i budova KD. Z té původní přitom zůstaly jen skelet a obvodové zdi... Byla to zatím naše největší investice. Díky ní mají studující moderní apartmány, studovny a společné prostory, které odpovídají bydlení 21. století. Dnes nabízíme bezmála 1300 lůžek. Spravujeme pět

kolejí v pardubickém kampusu a jednu v Litomyšli. Tamní ubytování je přitom zvláštní kapitolou. Necelá dvacítká studujících bydlí v nádherném historickém objektu piaristické koleje ze 17. století. Jedinečnou atmosféru tak nic nenahradí.

A co menza? První pokusy o stravování se děly v restauraci Na kopečku. Jak rostl počet studentů, rostla i potřeba zajistit tyto služby v odpovídajících prostrách. V roce 1965 jsme otevřeli zcela novou menzu v kampusu v Polabinách a později přibýly i dvě výdejny jídel – v Doubravcích a na náměstí Čs. legií.

Rekonstrukcí prošla i venkovní terasa menzy, která je nyní zastřešená. Dojít si do menzy na jídlo se stalo součástí každodenního rytmu univerzity. Vůně obědů, fronty, rozhovory u stolu. Místa, kde se tvoří přátelství a vznikají nápady. Hlavními postavami příběhů pardubických kolejí a menz ale nejsou jen budovy. Jsou to hlavně lidé – bývalým i současným kolegům a kolegyním, kteří se starali a starají o to, aby studenti měli kde bydlet, co jíst a cítili se jako doma, patří velký dík. Nesmíme ale zapomenout ani na všechny generace studentů, kteří tu žili, učili se, milovali, snili. A náš příběh pokračuje... Už 75 let.

Jan Brothánek
ředitel Správy kolejí a menz Univerzity Pardubice

MYUPCE
ČASOPIS UNIVERZITY PARDUBICE

Vydává Univerzita Pardubice, Rektorát,
Oddělení propagace a vnějších vztahů, IČ: 00216275.

Adresa: Studentská 95, 532 10 Pardubice 2 **Telefon:** 466 036 413, 466 036 406 **E-mail:** myupce@upce.cz

Web: www.upce.cz/press **Redakce:** Zuzana Paulusová, Martina Macková, Lada Součková

Redakční okruh: Lucie Košfálková, Petra Bajerová, Martina Macková, Adrián Zeiner

Korektury: Nikola Nevečeřalová **Překlady:** Jazykové centrum Univerzity Pardubice

Fotodokumentace: Univerzitní konferenční centrum – Adrián Zeiner, Petr Špaček, Radek Plížik, Milan Reinberk (FChT)
a archiv UPCE **Grafická úprava a sazba:** Andrea Hájková

Redakce si vyhrazuje právo krátit a editorsky upravovat texty.

Tisk: Vydavatelství a polygrafické středisko Univerzity Pardubice

Číslo: 116/2025, prosinec 2025, náklad 1000 ks

4 vydání ročně, ISSN 2788-0680, MK ČR E 22928

FOTO Adrián Zeiner

Kampus UPCE je zase o něco hezčí. Cestu směrem do centra města vedoucí kolem budovy rektorátu zdobí dva nové murály. Posezení v koutku na jižní straně kampusu, který sousedí s univerzitní budovou G a Titanem, tak bude mnohem příjemnější. A to díky čtveřici kluků z uměleckého spolku Vinětace. Přijeli, vybalili nářadí, začali sprejovat a za pět dnů měli hotovo. Černobílý murál s hesly a symboly všech sedmi fakult vytvořili umělci podle návrhu známého výtvarníka Pavla Koutského. Stěnu za rohem těsně u chodníku posprejovali vlastním návrhem – velkoformátovými knihami s 3D efektem.

? ? ?

FPV

150kW

alt

RW 15-33

130km/h

L13 a

RD

UNIVERZITA

Teoretický mozek

TEXT Zuzana Paulusová • FOTO Adrián Zeiner

Je hodně hloubavý a rád se dívá na věci okolo sebe z trochu jiné perspektivy. A tvoří pro sebe filozofické miniteorie. Baví ho totiž hrát si s vlastními myšlenkami. Teprve pak vznikají podle filozofa Mateje Cíbika ty nejzajímavější věci. A přesně tak tvoří i svoje Filozofické jednohubky, videa s velmi pestrým záběrem.

Jsme v univerzitním podcastovém studiu, tentokrát za mikrofon neusedá obvyklá moderátorka, ani naproti sobě nevítá vybranou osobnost z prostředí UPCE. Dnes je v centru dění tak trochu netradičně červené křeslo.

Kamera. Klapka a jedeeeeeem.

„Ahoj, volám sa Matej Cívik a som filozof. V tejto minisérii Filozofické jednohubky sa spolu zamyslíme nad životom, zmyslom, svetom a vôbec,“ začíná svou asi desetiminutovou úvahu na předem promyšlené, mnohdy aktuální téma filozof Matej Cívik. Vše má připravené, jde rovnou do akce a mluví spatra. Je totiž potřeba jednohubku namluvit a natočit na jeden záběr. Stříhy v monologu nepůsobí dobře a narušují autenticitu výstupu. A to autor nechce. Na kontě má zatím jen pár epizod, ale v zásobě má balík dalších nečekaných témat.

• Jak vás napadlo začít s Filozofickými jednohubkami?

Rád pro sebe tvořím takové filozofické miniteorie. Jejich témata jsou skutečně pestrá a velmi různorodá. Nápad na tenhle koncept vznikl v návaznosti na jeden můj rozhovor v médiích. Redaktorka mi dopředu poslala otázky, které byly výborné, ale potom se jich ve studiu moc nedržela. Rozhovor se odvinul úplně jinam a já se vůbec nedostal k těm původním a z mého pohledu zajímavým věcem, které jsem

chtěl rozebírat. Díky tomu mě napadlo, že bych mohl tvořit a předávat dál takové svoje malé bezprostřední interpretace. Fungují dobře právě takhle samostatně.

• Je to cesta, jak se při vědecké práci trochu „vyblbnout“?

Určitě. Je to pro mě způsob, jak dělat filozofii, jež se nehodí do odborných článků a často ani do přednášek. Snažím se ty jednohubky dělat tak, aby to bylo zábavné, ale zároveň to stimulovalo myšlení. S myšlenkami si rád pohrávám, a přesně o tom to má být. Dnes, kdy máme všichni neustále po ruce mobil, na takové to neplánované, spontánní myšlení často doslova není čas. Lidé jsou neustále něčím zaměstnaní, a s mobilem pro jistotu chodí dokonce i na záchod, aby náhodou nemuseli o něčem chvíli přemýšlet.

• Děláte to i vy?

Jasně, dneska chodí s mobilem na záchod každý (smích). Ale je to škoda. V nestřežených chvílích přicházejí ty nejlepší myšlenky. Proč myslíte, že pořád platí, že nejlepší nápady přicházejí ve sprše? Protože to je snad to poslední místo, kam zatím stále chodíme bez telefonu, a tam necháváme svou mysl konečně plynout. Až dorazí voděodolné telefony, ztratíme i ten poslední moment sebereflexe. Je opravdu důležité se na chvíli odstříhnout a nechat emoce nahromaděné za celý den vyplavat na povrch.

❶ O čem přesně je vaše práce?

Odborně zkoumám zejména politické teorie a pak různé morální otázky. V běžném životě se však, podobně jako všichni ostatní, snažím porozumět světu kolem sebe a hledám odpovědi na otázky o smyslu života, svobodě, pravdě. Je hrozně důležité ukazovat, že předmětem filozofických úvah a interpretací nemusí být jenom Platón a další „velcí“ filozofové, ale že filozofie se dá dělat nad jakýmkoliv textem. Interpretovat můžeme všechno kolem nás.

❷ Proto jste u prvního dílu Filozofických jednohubek sáhl po Pipi Dlouhé punčoše?

Vloni to byla nejoblíbenější kniha mojí dcery a za poslední rok jsem ji četl snad desetkrát. Během předčítání jsem postupně odkrýval různé roviny textu od dětské psychologie až po společenskou kritiku. Postupně jsem došel ke třem radikálně odlišným interpretacím tohoto zdánlivě jednoduchého textu.

❸ Jakým?

Na povrchu můžeme Pipi číst jako dokonalou dětskou fantazii o svobodě. V dětských očích je přece úžasné jít spát, kdy já chci, nemuset chodit do školy a dát si palačinky třeba o půlnoci. Když jdete ale pod povrch, najednou čtete kritiku tehdejšího středostavovského Švédska, které vychovává děti tak, že v nich zcela zabíjí kreativitu a zábavu. Děti mají být hlavně poslušné a čisté. A když jdeme ještě víc do hloubky, máme před sebou neveselou zprávu o sirotkovi, který se musí vyrovnávat s těžkým traumatem.

❹ O čem jste natáčel teď?

O barvách a jejich vnímání, což je filozoficky velmi zajímavé. Svět vnímáme v barvách, každý vidí, že tráva je zelená a obloha modrá. Až na to, že to není pravda. Téměř žádná ze starověkých civilizací neměla slovo pro modrou. Ani jednou se v Iliadě a Odysseji nedozvíme, že moře je modré, oni to prostě neviděli.

„Svět vnímáme v barvách, každý vidí, že tráva je zelená a obloha modrá. Až na to, že to není pravda. Téměř žádná ze starověkých civilizací neměla slovo pro modrou. Ani jednou se v Iliadě a Odysseji nedozvíme, že moře je modré, oni to prostě neviděli. Takže to, jak vidíme barvy, je i kulturně podmíněné – barvy jsme museli objevit. A trvalo to tisíce let.“

Filozofické jednohubky o světě, jeho smyslu a tak vůbec vydává Matej Cíbk vždycky v neděli. Poslechnout si jeho netradiční interpretace můžete tady.

Takže to, jak vidíme barvy, je i kulturně podmíněné – barvy jsme museli objevit. A trvalo to tisíce let, podobně jako vynález kola nebo kompasu. Dokládá to dokonce empirický výzkum, který ukazuje, že primitivní kmeny v Namibii nedokážou na obrázku s osmi zelenými čtverci a jedním modrým označit právě ten modrý. Vyplývá z toho, že abychom viděli, potřebujeme právě ta slova. To je důležitý filozofický bod. Musíme mít naučený a zažitý koncept modré, abychom modrou viděli.

❗ Měl jste k interpretaci ještě jedno téma. Jaké?
Druhým tématem byla kniha Právo na sex od oxfordské filozofky Amiy Srinivasan, která řeší kulturní podmíněnost toho, kdo se nám zdá a nezdá atraktivní. Je to vlastně podobné jako s barvami. Zdálo by se, že to, co nám přijde sexuálně atraktivní, je dané od přírody, někde v primitivní části našeho mozku. Ale není tomu tak, je to podmíněno kulturně, historicky, ale například i politicky. Pak se můžeme ptát nejenom na to, jestli nám něco přijde atraktivní, ale také na to, jestli je to v pořádku. Srinivasan například analyzuje, že naše patriarchální společnost udržuje ženy v podřízeném postavení i tím, že často považuje hlasitě mluvící ženy, jež se nebojí „bouchnout do stolu“, za méně atraktivní než pasivní pučky sedící v koutě. A to celé vyvolává spousty fascinujících otázek. No, poslechněte si to sami.

❗ Vyjadřujete se ale i k aktuálnímu dění. Třeba k uzákonění dvou pohlaví na Slovensku.
To byla zrovna nejdiskutovanější politická otázka – jak se to má s muži, ženami a jejich pohlavím. A došlo to až tak daleko, že kvůli tomu prošla novela Ústavy, která podle politiků měla tuto otázku definitivně vyřešit. Přitom je to filozofické téma, k němuž má co říct i takový Platón.

❗ A co by řekl?
Zjednodušeně bychom asi mohli říct, že Platón chce běžné předměty kategorizovat podle toho,

jaké ideje v nich sídlí. V případě stromu je to esence stromovitosti, u ženy její metafyzická idea nebo esence ženskosti. To je ale v jádru velice zvláštní představa. Za mě označení „muž“ a „žena“ – a vlastně ani žádné jiné – není metafyzické, ale závisí na kontextu. Někdo může být „mužem“ ve spoustě kontextů, ale na vesnickém běžeckém závodu, kde se rozdělují „muži“, „ženy“ a „senioři nad 50 let“ mužem nebude, pokud tedy má nad 50 let. Když k nám pak například v restauraci přijde někdo v podpatkách a sukni a prezentuje se jako žena, pak je to pro nás ve společenském kontextu jednoznačně žena. A označit ji jinak je projevem hulvátství.

❗ Epizodu o dění na české politické scéně nechystáte?

Já jsem vlastně chtěl být apolitický alespoň těch prvních pár epizod. Zatím to mám schované v šuplíku. Nechci se pasovat do role politického analytika. Jsem velmi optimistický člověk a většinou vůbec nedokážu odhadnout, co se reálně stane, jsem tedy mizerný prognostik.

❗ Proto jste se vrhnul raději na zkoumání politické filozofie?

Vždycky mě zajímala politická témata a v rámci filozofie si můžu hrát s teoretickými ideami a nemusím každý večer sledovat zprávy a deprimovat se jimi. Politiku sleduji raději zpovzdálí. Vždy jsem měl spíš teoretický mozek a bavilo mě přemýšlet o teoretických strukturách. I když především o takových, jež mohou mít nějaký reálný společenský dopad.

❗ Zaměřujete se na liberalismus, proč jste si vybral zrovna tento směr?

Vyrůstal jsem na Slovensku ve velmi katolickém prostředí, takže jsem si v sobě musel zpracovat ten moderní konflikt mezi liberalismem a konzervativismem. Velmi mě to ovlivnilo a někde tam vidím prvopočátky svého zájmu o tuto oblast. Zajímalo mě proto, jakým způsobem je možné být liberální.

❗ Jde být dneska liberální?

V tomto ohledu se nacházíme v zajímavém dějinném okamžiku. V minulosti platilo, že každá další generace byla o něco liberálnější než ta předtím. Ale v současné době se to zase trošku obrací, protože nejno-

„Filozofické jednohubky jsou pro mě způsob, jak dělat filozofii, jež se nehodí do odborných článků a často ani do přednášek. Snažím se je dělat tak, aby to bylo zábavné, ale zároveň to stimulovalo myšlení.“

větší data ukazují, že dnešní dvacetiletí muži jsou naopak trochu konzervativnější, než jsou současní třicátníci. Pozorujeme genderový předěl, který ukazuje, že současné dvacátnice jsou liberálnější než třeba třicátnice, ale pro chlapce je to přesně naopak, ti se stávají v jistém smyslu naopak tradičtějšími. Tato situace je naprostou novinkou, jež nemá v moderních dějinách obdobu. Osobně vážně nevím, co tento střet přinese, ale bude to zajímavé.

🔴 O liberalismu jste dokonce napsal knihu.

Jmenuje se Liberálové a ti druzí, je psaná populárně-naučnou formou, aby si ji mohl přečíst opravdu každý. Snažím se filozoficky uchopit současné politické diskuse a rozebrat pohledy na určitá sporná témata jako feminismus a práva homosexuálů nebo přerozdělování bohatství.

🔴 Pracujete teď na nějaké další?

Momentálně píšu články a dílčí analýzy na téma politické legitimacy, které se stanou základem knihy pro moji habilitaci. Ve vztahu k demokracii a demokratické legitimitě se snažím tvrdit, že mít volby nestačí. Spousta lidí říká, že demokracie rovná se volby a každá vláda, která vzejde z voleb, je automaticky demokratická, a tím pádem legitimní. Ale já si troufám tvrdit, že k tomu je potřeba určitá míra reálné podpory od lidí. Vláda, která vzešla z voleb a všichni ji nenávidí, určitý druh legitimacy jednoduše ztratila.

🔴 Jaký je podle vás dnešní svět?

Dovolím si nepolitickou odpověď: Svět je krásný. A pro nás je často takový, jaký si ho uděláme. Záleží tedy, jak moc se necháme ovlivnit děním okolo nás.

Matej Cívik, Ph.D.

(1985)

Slovenský filozof, který působí v Centru pro etiku Fakulty filozofické UPCE. Věnuje se etice a politické filozofii, teoriím spravedlnosti a úloze rovnosti ve společnosti. Studoval na Karlově univerzitě v Praze, Středoevropské univerzitě v Budapešti a na London School of Economics. Nyní střídavě působí v Pardubicích a ve Vídni. Díky stipendiu Marie Curie Skłodowské se dostal na tamní Středoevropskou univerzitu, kde pracuje na svém projektu a zkoumá otázky politické legitimacy. Moderuje Filozofické jednohubky a je autorem například populárně-naučné knihy Liberálové a ti druzí.

ZÁŘÍ**Zahájili jsme další akademický rok**

Do dalšího akademického roku na sedmi fakultách Univerzity Pardubice vstoupilo na 8000 vysokoškoláků. 2700 z nich je nováčků, kteří nastoupili do bakalářských studijních programů, 950 studentů pokračuje v navazujících magisterských programech a 50 zahájilo studium v doktorském programu. Mezi studujícími je i 486 těch, kteří na UPCE přijeli studovat ze zahraničí. Nejvíce jich je z Ukrajiny. Hned první den školy popřál studujícím mnoho úspěchů v překonávání výzev a rozvíjení sebe sama i sám rektor Libor Čapek.

ZÁŘÍ**Fakulta restaurování patří k UPCE už 20 let**

Fakulta restaurování oslavila 20 let existence coby součást Univerzity Pardubice. Při této příležitosti se fakulta sídlící v Litomyšli otevřela veřejnosti a pořádala sraz svých absolventů. Návštěvníci nahlédli do ateliérů a restaurátorských dílen, užili si jejich komentované prohlídky i povídání o dokončených dílech. Během slavnostního setkání byly také oceněny významné osobnosti, které stály u vzniku a rozvoje fakulty. Za dvě dekády FR vychovala přes 200 absolventů, kteří dnes působí v Česku i v zahraničí. Fakulta se zapojila do řady mezinárodních projektů a navázala několik strategických partnerství. Vytvořila důležité vědecké výstupy, získala akreditaci pro doktorské studium a patří mezi významná centra vzdělávání, výzkumu a péče o kulturní dědictví. **1**

ZÁŘÍ**Týden udržitelnosti na UPCE**

Také letos se UPCE připojila do Evropského týdne udržitelného rozvoje, jehož cílem je dát najevo, že bereme ohled na životní prostředí a naši budoucnost. Všechny fakulty přispěly speciálními přednáškami a workshopy. Pořádaly se exkurze na pracoviště Ústavu environmentálního a chemického inženýrství nebo oblíbený SWAP oblečení, který ovládl vestibul Fakulty chemicko-technologické. Společným tématem pro zapojené vysoké školy byla Rovnováha a odolnost. **2**

ZÁŘÍ**Noc vědců přiblížila bohatství vědění**

Poslední zářijový pátek patří na Univerzitě Pardubice každoročně tajemné a oblíbené Noci vědců. Letos se dokonce připomínalo 20 let existence této akce v České republice. Noc vědců se opět nastěhovala do budovy Fakulty chemicko-technologické a vědeckou procházku na téma bohatství vědění si do jejích prostor přišlo užít na 1500 návštěvníků všech věkových kategorií. S indexy v ruce procházeli celou budovou, zastavovali se na jednotlivých stanovištích a objevovali a užívali si nejrůznější vědecké pokusy, kvízy a hry, které pro ně připravilo všech sedm fakult a další partneři. **3**

ŘÍJEN**Vědci z UPCE
v prestižním časopise**

Prestižní časopis Nature Communications začátkem října otiskl článek pardubických vědců. Publikace, na které se podíleli analytičtí chemici týmu prof. Michala Holčapky z Fakulty chemicko-technologické, shrnuje nejlepší postupy a nástroje v programovacích jazycích pro statistické zpracování a vizualizaci dat z analýzy lipidů. „Původně jsem chtěl, aby můj doktorand Jakub Idkowiak jen shrnul jím používané R skripty pro vizualizaci dat, aby je mohli použít ostatní členové mojí skupiny. Postupně se tento původní záměr díky Jakubově iniciativě mnohonásobně rozšířil, až to vyústilo v tento shrnující článek, na kterém se podílelo dvacet spoluautorů z devatenácti institucí v pěti zemích,“ uvedl prof. Michal Holčapek. **4**

ŘÍJEN**Experti na paliativní
péči se potkali na UPCE**

Paliativní péče byla hlavním tématem mezinárodní konference na Univerzitě Pardubice. Experti tam debatovali a sdíleli zkušenosti nejen z péče zaměřené na dospělé, ale také na děti. K tématu měli co říci i odborníci z Fakulty zdravotnických studií UPCE. Poslední tři roky rozvíjejí ve spolupráci s Nadací rodiny Vlčkových, jejíž zástupce na konferenci také promluvil, projekt Idepa – Implementace dětské paliativní péče, jehož cílem je nový průřezový volitelný předmět, který studující seznamuje s principy obecné i specializované paliativní péče. Jedním z výstupů projektu je tato odborná konference. **4**

ŘÍJEN**Poprvé jsme připravili
Den duševního zdraví**

Na pátek 10. října připadá Světový den duševního zdraví. A přesně v tento den připravila UPCE vůbec poprvé pro své studující a zaměstnané speciální den. Den duševního zdraví sliboval pestrý program plný zážitkových, vzdělávacích i relaxačních aktivit. Zájemci mohli nejen zhlédnout film Zpátky k sobě, ale také se naučili relaxační techniky, základy mindfulness, ověřili si psychosomatické souvislosti zdraví a nemoci, a nakonec si užili lekci jógy. Společně si připomněli, že zastavit se, naslouchat si a načerpat energii je stejně důležité jako studium nebo práce a vše je potřeba rozumně vybalancovat. **5**

ŘÍJEN**Znovu jsme
pomáhali během**

Přes tři sta amatérských běžců a běžkyň všech věkových kategorií tradičně druhou říjnovou sobotu zaplnilo historické centrum Pardubic. Společně vyrazili na dva a půl kilometru dlouhou trať charitativního Běhu Univerzity Pardubice. Svými výkony podpořili nejen svoje zdraví a otestovali svoji fyziku, ale také pomohli dobré věci – přispěli na domácí hospicovou péči. Letošní ročník přinesl krásný výsledek, podařilo se vybrat přes 12 000 Kč. Děkujeme všem, kdo se zapojili. **6**

7

9

8

10

ŘÍJEN

Libor Čapek zůstává rektorem

Současného rektora Libora Čapka zvolil Akademický senát Univerzity Pardubice kandidátem na tuto nejvyšší funkci i pro nadcházející čtyřleté období. Jediného kandidáta podpořila nadpoloviční většina členů senátu. „Chtěl bych poděkovat členům akademického senátu a celé univerzitě za důvěru. Druhé období ve funkci rektora Univerzity Pardubice vnímám jako závazek pokračovat v nastavené koncepci a nadále rozvíjet naši univerzitu jako moderní, otevřenou a inspirující instituci se silným akcentem na kvalitu ve všech svých činnostech,“ uvedl rektor bezprostředně po svém zvolení. Jeho druhé období začne v únoru 2026 a potrvá do ledna 2030. **7**

ŘÍJEN

Byli jsme na Gaudeamu

Oslovit uchazeče o studium vyrazil univerzitní tým na veletrh pomaturitního vzdělávání Gaudeamus do Brna. Během čtyř říjnových dnů informoval o výhodách studia na UPCE a přesvědčoval o tom, že pardubický kampus je ten pravý. Stánek poutal pozornost nejen díky originálnímu oblečení týmu, ale i barevnou expozicí, doplněnou světelnými panely s velkoformátovými fotkami studentů, se kterými si zájemci mohli na místě rovnou i popovídat. Za první dva dny veletrhu navštívilo neuvěřitelných 16 tisíc lidí. Velký zájem hlásil i Gaudeamus Bratislava. Lákat slovenské studentky a studenty tam vyrazila Fakulta chemicko-technologická s Dopravní fakultou Jana Pernera. **8**

ŘÍJEN

Hokejové derby rozhodlo prodloužení

Pondělky v Pardubicích patří hokejistům z Riders. A v to poslední říjnové se konalo tradiční východočeské derby. Domácí Riders přivítali na ledě v enteria aréně rivaly ze sousedního Hradce Králové – United HK. Zápas se nesl v duchu bouřlivé atmosféry a podpory fanoušků obou týmů. Hned dvakrát odjížděli do šaten s lepší náladou domácí Riders – po druhé třetině vedli dokonce 4:2. Třetí třetina však přinesla čtyři góly a stav 5:5, po kterém následovalo prodloužení. V něm vítězný gól nakonec vstřelili soupeři. Putovní pohár se tak na čas přesunul zase k sousedům do Hradce. **9**

LISTOPAD

Na UPCE zavítala Zuzana Čaputová

Bývalá prezidentka Slovenské republiky přijela na UPCE. Zuzana Čaputová byla hostkou debaty Čaj o páté, při které ji zpovídal doktorand Fakulty filozofické Michal Němeček. Povídání o tom, jak náročná byla role prezidentky, jak se ženám daří ve vysoké politice nebo jak se jí přednášelo na Stanfordu, doplnily zajímavé i zábavné otázky od fakult i přítomného publika. To například zajímala oblíbená kniha bývalé prezidentky, to, jestli se neobává překročení maximální rychlosti při chůzi po chodníku, s kým zažila nejzajímavější setkání nebo zda by si na pizzu dala ananas. Mnohé překvapila i zmínka o zrušení svátku 17. listopadu na Slovensku. Kapacita univerzitní auly byla kompletně naplněna. Debatu bylo možné sledovat také online, čehož využilo bezmála 300 zájemců. **10**

11

13

12

14

LISTOPAD

Týden teorie a praxe na FES

Načerpat nové zkušenosti, navázat kontakty a zjistit, jak se propojuje teorie s reálným světem ekonomiky, mohli studující začátkem listopadu na Fakultě ekonomicko-správní. Pořádala oblíbený Týden teorie a praxe, který během čtyř dnů přinesl více než 50 přednášek a workshopů od odborníků z praxe i akademické sféry. Pestrý program doplnil páteční hackathon Parádní nápad 2025, v němž přihlášení účastníci ukazovali své schopnosti v praxi a soutěžili o to, kdo bude nejlepší. Tentokrát se zaměřoval na inovace, AI a firemní procesy a týmy složené ze studentů, kreativců a firemních profesionálů hledaly nové způsoby, jak posunout personalistiku a firemní fungování do budoucnosti.

LISTOPAD

UPCE připomněla boj za svobodu a demokracii

Univerzita Pardubice pravidelně připomíná Listopadové události roků 1939 a 1989. Tentokrát u příležitosti oslav připravila několika-denní program. Ten odstartoval už ve středu 12. 11. univerzitním pub kvízem o titul Masters of Evropa. Hlavní oslavy se v kampusu konaly o den později a zahrnovaly tradiční akademický obřad, vernisáž v galerii GU, zvonění klíči u pamětního kamene doplněné zpěvem Vysokoškolského uměleckého souboru a slavnostní koncert Komorní filharmonie Pardubice. Od pondělí 17. listopadu probíhal na Fakultě filozofické Týden humanitních věd a v úterý 18. listopadu mohli zájemci uplynulý svátek studentstva oslavit také sportem. Katedra tělovýchovy a sportu připravila oblíbený sportovní den, který v podvečer zakončil Noční běh dvojic s čelovkou.

11 a 12

LISTOPAD

Rektor předával ocenění

Rektor UPCE Libor Čapek rozdál při akademickém obřadu pořádaném u příležitosti oslav Dne boje za svobodu a demokracii a Mezinárodního dne studentstva hned devět ocenění za mimořádné výkony v různých oblastech. Za přínosnou spolupráci s praxí, za dlouhodobý koncepční výzkum, za přínos k internacionalizaci nebo za vzdělávací činnost získali ocenění: prof. Ing. Aleš Imramovský, Ph.D., z FChT; Ing. Robert Jirásek, Ph.D., z FChT; doc. Ing. Petr Voltr, Ph.D., z DFJP; Ing. Tomáš Zálabský, Ph.D., z FEI; MUDr. Jan Vodička, Ph.D., z FZS; doc. Laura Candiottio, Ph.D., z FF; doc. Ing. Michaela Kotková Střiteská, Ph.D., z FES; MgA. Ivan Kopáček z FR. Oceněné akademiky doplnila skupina studentů, která univerzitu úspěšně reprezentovala ve volejbalové lize mužů a žen a na mezinárodním volejbalovém turnaji. 13 a 14

LISTOPAD

Attila Pató má cenu z Maďarska

Filozof Attila Pató, který působí v Jazykovém centru a Centru pro etiku Fakulty filozofické UPCE, získal u příležitosti Světového dne filozofie speciální ocenění od Maďarské filozofické společnosti. Ocenila ho za podporu středoškolských talentů a za jeho nepřetržitou dvacetiletou činnost pro Mezinárodní filozofickou olympiádu. Cenu Gyuly Munkácsyho si převzal na slavnostním večeru přímo v maďarské Pešti. Světový den filozofie vyhlašuje každý třetí listopadový čtvrtek UNESCO a oslavuje jím filozofické myšlení a dědictví, podporuje debatu a snaží se o lepší pochopení světa.

Amalia in Paris

„Je ze mě Pařížanka a prý jsem šik,“
říká studentka z Pardubic

TEXT Zuzana Paulusová : FOTO Archiv Amalie Scheer : ILUSTRACE Veronika Beňová

V mnohém připomíná známou seriálovou postavu. Pardubické kulisy teď vyměnila za ty pařížské – na dva semestry odjela studovat do města módy. Amalia Scheer z Fakulty ekonomicko-správní je navíc úspěšná modelka, takže do francouzské metropole zapadla jako ulitá. Kdyby si o svém pařížském dobrodružství vedla blog, mohl by vypadat třeba takhle.

Epizoda 1:**Tak tohle jsem já – Amalia**

Jmenuju se Amalia Scheer. Jsem napůl Němka a napůl Češka, ale žiju v Pardubicích, kde také studuju vysokou školu. Dělán modelku. Ale nedávno jsem se odstěhovala na druhý konec Evropy – do Paříže. Ale ne kvůli modelingu. Kvůli studiu. Je to hustý? Je! Někdy tomu pořád ještě nemůžu uvěřit...

V Paříži jsem nikdy předtím nebyla. Jednou jsem jí jen projížděla cestou do Anglie. Pršelo a ani se mi nechtělo vystupovat z auta – takže se to vlastně ani nepočítá. Všichni mě od pobytu tam odrazovali: že je to město přeplněné turisty, že není bezpečné, že to není taková romantika, jak se říká. Ach jo. Ale já jsem snila dál. A pak přišla Emily v Paříži. Najednou jsem to město viděla jinýma očima – jako místo elegance, módy, nových příležitostí a skvělých zážitků. A protože se modelingu věnuju už čtyři roky, Paříž mě přitahovala jako magnet. A tak jsem začala snít... a zároveň plánovat. Už na konci střední, ještě před maturitou...

Epizoda 2:**Jak vybrat vysokou? Podle Erasmu**

Chtěla jsem studovat ekonomiku a byznys. Už při výběru vysoké pro mě byla nabídka Erasmus výjezdů klíčová. Dopředu jsem zjišťovala, jaké možnosti mnou vytipované školy nabízejí – kam se dá vyjet, na jak dlouho a jaké jsou podmínky. Když jsem si sepsala všechna pro a proti a přemýšlela, jak skloubit školu s prací, vyšla mi z toho nejlépe Univerzita Pardubice. Pro můj obor Business Management navíc nabízí klidně dvanáctiměsíční Erasmus. A Paříž byla v nabídce. Bylo rozhodnuto. Přijali mě na Fakultu ekonomicko-správní (FES) a já už po prvním roce začala řešit svůj vysněný výjezd. Nemohla jsem uvěřit tomu, že se to opravdu děje.

Epizoda 3:**Jedu do Paříže! A z FESky jsem dokonce první**

„Cože? Vy chcete jet na Erasmus do Paříže?“ vyhrkla na mě koordinátorka výjezdů.

„Ano,“ odpověděla jsem. „V nabídce jedna pařížská univerzita je. Ráda bych si ji dala na první místo.“

„Smlouvu s nimi máme. Pokud uspějete u pohovoru, můžete jet. Jen mě překvapilo, že nechcete Madeiru, Španělsko nebo Portugalsko jako většina ostatních.“

„Ne, já chci právě tu Paříž.“

„Jen pozor, výuka může být i ve francouzštině.“

A od nás tam zatím nikdo nebyl, takže přesný průběh neznáme.“

„Francouzsky umím jen pár slov, ale nějak si poradím. Díky.“

A je to tady – pojeďu jako první studentka z FESky na Erasmus do Paříže. Aspoň to prozkoumám. V létě jsem sbalila kufry a přestěhovala se do Paříže. Na celý rok. Vážně se to děje? Děje!

Epizoda 4:**Už bydlím. A ve skvělém bytě**

Mám krásný výhled. Otevřu okno – a je tam. Symbol Paříže. Eiffelova věž. A vážně se třpytí. Mohla bych na ni koukat celý den. Vybrat si tenhle byt byla trefa do černého. Mám to všude kousek – do školy, do města i do parku a já ho prostě zbožňuju. Je skvěle situovaný, plný slunce a světla. Dva pokoje s vysokými stropy a krásná kuchyň, moderní nábytek. Konečně mám bydlení, které odpovídá mým představám. Na to nejsem zvyklá. Když mě agentura vyšle kamkoliv po světě fotit, ubytování si nevybírám. Často bydlím s někým, koho jsem nikdy předtím neviděla. Někdy ani nemluví anglicky. Občas mám prostě smůlu. Ale teď? Našla jsem místo, kde se budu cítit dobře. Trávím hodně času i doma – cvičím, vzdělávám se, pracuju na sobě, vařím. A v Paříži můžu vařit z těch nejlepších surovin. Krátce po svém příjezdu jsem objevila trh Point du Jour, který je naprostým rájem kuchařů. Tolik vůní, barev a chutí. Kromě tun ovoce a zeleniny tam můžu nakoupit čerstvé ryby, sýry nebo jogurty. A samozřejmě také ústřice.

Epizoda 5:**Patřím sem. Je ze mě šik Pařížanka**

Jsem v Paříži už přes dva měsíce. A jestli si něco opravdu užívám, je to móda. Šatník jsem si obměnila raz dva. Nelpím na značkách, inspiraci sbírám na ulici. Přátelé o mně říkají, že se sem skvěle hodím a že jsem šik. Trochu se červenám, ale neskutečně mi to lichotí.

A co nosím nejčastěji? Jednoduchost, eleganci, žádné výrazné barvy ani nápisy. Teď je ideální počasí na kožíšky – a ty já prostě miluju. Často mi bývá zima na ruce, takže přidávám kožené rukavice. Už jen hezká kabelka... a voilà, jde se ven. Pak už se jen stačí zastavit v pekárně, kde Emily v Paříži kupovala croissanty pro Gabriela, a připadám si jako v seriálu. Ze zahrádky mám výhled na její byt a hned vedle se nachází Gabrielova restaurace.

A možná se také stavím pro máslo. Čtete správně, fakt píšu o másle. Tady totiž prodávají to nejlepší máslo na světě, to, ze kterého vaří michelinští kuchaři. Jestli byste si z Paříže měli odvézt jeden suvenýr, ať je to máslo.

Epizoda 6:**Mám svůj pařížský rituál**

Jak vypadá můj den? Vlastně podobně jako doma. Jen jsem vyměnila kulisy. Každé ráno cvičím pilates a pak si dám snídani. A právě ta je mým pařížským rituálem. Ne, že bych vyrážela na kávu a croissant – to ne. Já mám svou ovesnou kaši. Bez výjimky. Rituál z toho dělá okamžik klidu. Sedím u okna a pozoruju ranní pařížský ruch. Lidé spěchají ulicemi, stavují se pro kávu, míří do práce, povídají si. Přemýšlím, co je asi dnes čeká. A kam vlastně běží. Mě čeká škola – ale ještě předtím moje oblíbená procházka. Nejradši mířím k vodě. Seina je pro mě balzám. Často zajdu do zahrad u Louvru. A víte co? Není tam narváno. Jsou tam židle a lavičky různých tvarů, a když se v nich na chvíli uvelebím, úplně zapomenou, že jsem v centru města. Davy turistů kolem mě jen probíhají, aby stihly všechno vidět a navštívit, ale já mám čas. A to je na tom to nejkrásnější – že si Paříž můžu opravdu vychutnat. Stejně tak si užívám chvíle v muzeích nebo knihovnách. A fascinuje mě, kolik je tu míst, kam se neplatí vstup. Salut! Já jdu objevovat další.

Epizoda 7:**Ve škole mě to šíleně baví. Vážně**

Do školy to mám z bytu jen kousek. Každé ráno procházím parkem a kochám se. Je úžasné, jak se tvář města mění s každým ročním obdobím – a vlastně i každý den. Než se naděju, jsem za čtvrt hodiny ve škole.

Université Paris Cité je jednou z největších univerzit v Evropě, má 20 kampusů a mezi jejími starými honosnými budovami se někdy cítím jako na hradě. Výuku mám skoro každý den. Ale není to tak časově náročné jako doma. Zapsala jsem si devět předmětů – a hurá, všechny jsou v angličtině! Tedy až na francouzštinu. 😊

Všechny předměty mě neskutečně baví. Dělají to tady jinak. Hodně se zaměřují na praxi a prezentační dovednosti. Baví mě, že se tolik pracuje na komunikaci a rozvoji soft skills. Často pracujeme v týmech nebo samostatně na projektech, které pak prezentujeme před ostatními. Aktivně se tak podílíme na výuce a učíme se i z toho, co říkají ostatní. V hodinách se také hodně diskutuje – a to mě baví.

Epizoda 8: Chci víc zkušeností. Hledám si práci

Věřili byste, že už jsem dostala pracovní nabídku? Jednou mě na ulici zastavila žena. Chvilí si mě prohlížela a pak zničehonic vyhrkla: „Máte agenturu? My vás bereme hned,“ a vrazila mi do ruky vizitku. Hned druhý den mi volala a domluvily jsme si schůzku. Sice jsem se chtěla soustředit hlavně na studium, ale dostat šanci ve městě módy? To se přece neodmítá. Nebo jo? Rozhlížím se ale i jinde, přemýšlím o stáži u jedné z módních ikon. Třeba u Chanelu nebo LVMH – to by byla paráda. Být přímo u zdroje. Jenže tyhle firmy nabízejí stáže až od ledna a konkurence bude určitě obrovská... Ale to nevadí. Jdu do toho. Dám vám vědět, jak jsem dopadla.

Epizoda 9: Mám v Paříži přátele

Je to zvláštní – za všechny ty modelingové cesty jsem nepotkala nikoho z Paříže. Vlastně ani z Francie. A že jsem toho nacestovala! Až teď mám Monique a Pierra. Potkali jsme se v létě v Japonsku. Vyprávěla jsem jim, že se po návratu budu stěhovat na rok do Paříže. „Já jsem z Paříže,“ řekl Pierre. „Já taky! A ráda ti v Paříži všechno ukážu. A zajdeme si také na nákupy, jo?“ skočila mi do řeči Monique. Cože? Já si z Japonska přivezu kamarády, se kterými se za pár měsíců budu vídat pravidelně v Paříži? To je neuvěřitelné. Z domova se mi najednou odjíždělo s mnohem lepším pocitem. A i moje mamka byla klidnější... Další skvělé lidi jsem potkala ve škole. Jsme skupina 33 výměnných studentů – prý největší za posledních deset let. Škola si tím dokonce vytvořila osobní rekord. Všichni jsou tu moc milí, což mě příjemně překvapilo. Okukovala jsem, jak se tu lidé zdraví. Dávají si polibky na tvář – přesně jako ve filmech. A já to teď dělám taky. Francouzi to vnímají jako projev přátelství a blízkosti. A díky tomuhle gestu mám pocit, že sem zase o něco víc patřím.

Epizoda 10: Nad čím tady kroučím hlavou?

Paříž je v mnoha ohledech neskutečná. Plná paradoxů, kontrastů... a vlastně i velké tolerance. Možná někdy až moc velké. Jestli je něco, co mi opravdu vrtá hlavou, pak je to pařížská doprava. Mám řidičák, takže pravidla silničního provozu znám. Haha. Ale co se děje tady? Jednou jsem jela taxíkem a nestačila se divit. Řidič zastavoval bez důvodu, troubil na všechno kolem, ale nikdo – kromě mě – na jeho styl jízdy nijak nereagoval. Tolerovaný chaos? Asi ano. A tady je to zřejmě úplně v pořádku. A to, že mají na čerpací stanici piano? Štípněte mě... Že jste místní, se pozná podle toho, jak přecházíte silnici. Trvalo mi dva dny, než jsem se přizpůsobila. Všichni tu totiž chodí na červenou. A když konečně naskočí zelená? To zase šlapou na pedály auta. Blázonec. Další věc, která mě překvapila, je věk mých spolužáků. Tady se na vysokou nastupuje dřív, takže většině je teprve devatenáct. Trochu jim závidím ten náskok.

Noha jako spotřební zboží

TEXT Zuzana Paulusová • FOTO Adrián Zeiner, Archiv Davida Hybeše

Byl ve špatný čas na špatném místě. Před dvěma lety se mu život obrátil vzhůru nohama. Teda vlastně jednou nohou. Vzala mu ji autonehoda. Ve skříni má absolvent Fakulty elektrotechniky a informatiky David Hybeš ale tři další. A nasazuje je podle toho, co má zrovna v plánu. S tou běžeckou teď trénuje na půlmaraton.

Byly zrovna Vánoce. David Hybeš se rozhodl, že si po práci vyrazí s kamarády na výlet do hor. Mrazivý výšlap na Velkou Deštnou si užili. Všechno se zvrtilo, až když doma vystupoval z auta. Loučil se s kamarády a při tom vyndával věci z kufru auta. Když přišla rána. Zezadu do něho narazilo jiné auto a přimáčklo ho na nárazník. Náraz ho připravil o levou nohu pod kolenem. Kamarád mu ránu okamžitě zaškrtil a zachránil mu tím život. Až do příjezdu sanitky byl David při vědomí a pamatuje si každý moment. Daleko těžší ale bylo ráno. Hluboká beznaděj. Otázky, co bude dál...

Tehdejší student Fakulty elektrotechniky a informatiky si ale život nenechal vzít. David Hybeš se s ním začal prát. Dva měsíce na traumatologii, rehabilitace, náročná rekonvalescence. Tělo se mu coby sportovci zotavovalo rychle. Pomohlo i to, že ani jednou nenechal svou hlavu pracovat proti sobě. Přenastavil ji na nový mód. A velkým pomocníkem mu kromě rodiny a kamarádů byl i černý humor. Jak sám říká, bez něho by tuhle těžkou životní zkoušku nejspíš nezvládl. „Je to hlavně o hlavě. Tělo se eventuálně zotaví, ale když se nepodchytne psychika, k uzdravení vůbec nemusí

dojít,“ potvrzuje ze své zkušenosti David Hybeš. Když se vyhrabal z nejhoršího, zvládl dohonit i resty ve škole a úspěšně dokončil studium. Dnes pracuje jako analytik kybernetické bezpečnosti a vrací se zpátky ke sportu.

🔴 **Koukají na vás lidé divně, protože nemáte nohu?**

Koukají. Řekl bych dokonce, že někteří i čumí. A to mi hodně vadí, a dokážu se i ozvat. Tihle lidé se totiž chovají, jako bych byl jiný. Ale já jsem úplně normální kluk, akorát nemám nohu.

🔴 **Jaký to byl pocit postavit se zpátky na obě nohy?**

Živě si to pamatuju. Bylo to úžasné. Byl jsem hrozně dojatý. Z toho, že zase můžu, že konečně zahodím berle a jdu sám po dvou.

Přirovnal bych to k pocitu, když se člověk nemůže dlouho hýbat kvůli vyvrtnutému kotníku nebo jinému zranění, které mu znemožní chůzi.

🔴 **Je těžké chodit s protézou?**

Docela jo. Nejdřív jsem si musel zvyknout na posunutí těžiště těla, získat novou rovnováhu a naučit se došlapovat. Na začátku jsem pořád vypadal, že kulhám. Musel jsem hodně trénovat, aby chůze vypadala přirozeně.

❗ Můžete i sportovat nebo jste nějak limitovaný?
Sportovat samozřejmě můžu, ale nedokážu dělat všechny sporty. Normální protéza se totiž hodí jen na něco. Můžu s ní dělat třeba turistiku, hrát fotbal nebo jiné dynamické sporty. Určitě ale nemůžu dělat například triatlon nebo jezdit na lyžích. Na kole se zatím taky neproježu, protože se nedokážu vyhoupnout do sedla.

❗ Chtěl byste si nějaký sport vyzkoušet?
Láká mě lyžování. Nikdy jsem sice nelyžoval, ale to nemusí být vůbec na škodu. Problémem je trochu cena protézy na lyžování, která se pohybuje v řádech milionů, takže na ni nejspíš nikdy nedosáhnou. Ale některé firmy, které protézy vyrábějí, pořádají zkušební zájezdy pro amputaře. A do toho bych klidně šel.

❗ Kolik stojí vaše protéza?
Její cena se pohybuje okolo 200 tisíc a hradí ji pojišťovna. Ale je to především kvůli tomu, že mám zdravé koleno a pahýl končí až pod ním. Kdybych neměl koleno, cena by výrazně stoupla.

❗ Má noha omezenou životnost?
Každá noha je spotřební materiál. Musí se zhruba za každé tři až pět let vyměnit. Hodně záleží, jak moc je člověk aktivní. Není to tak, že jedna noha vydrží i 20 let. Pohybové části se zkrátka opotřebovávají. Je to vlastně stejné jako s autem. Když se o něj nebudete starat, taky dlouho nevydrží.

❗ Může se protéza třeba zaseknout?
Mám mechanickou protézu, u té se to nestává. Maximálně se může zadřít, kdyby do ní napadal bordel. Je to ale nepravděpodobné. Spíš se jedná o nejrůznější opotřebení.

❗ Máte doma víc protéz?
Mám celkem tři. Chodeckou, kterou mám zrovna na sobě. Pak mám jednu starou variantu, která se jmenuje prvovýbavení. To je ta noha, se kterou jsem se učil chodit. Když bych je měl srovnat, tak stará noha je jako felicie a nová jako ferarri (smích). A pak mám ještě běžeckou nohu.

❗ Proč zrovna běžeckou?
Protože celý život běhám a chtěl bych se k tomu vrátit. Jako malý jsem začínal s orientačním během a když jsem přišel do Pardubic, přeběhl jsem k silničnímu běhu. Jezdil jsem dokonce na závody a dvakrát jsem uběhl pardubický půlmaraton. To jsem ale ještě měl obě nohy svoje.

❗ Chcete zase uběhnout půlmaraton?
Moc bych si to přál. Původně jsem odhadoval, že ho poběžím do dvou let od toho, co jsem se s protézou szil. Teď už vím, že to bude kvůli komplikacím pahýlu trvat déle. Jsem ale optimistický a myslím, že to do dalšího roku zvládnou.

❗ Tenhle sen vás teď žene dopředu?
Dá se říct, že jo. Hodně mě to motivuje. Začal jsem kvůli tomu cvičit i silové tréninky. Sport byl vždycky můj denní drive a jsem rád, že se postupně vracím

i k běhu. Chce to prostě čas, protože je to mnohem složitější disciplína než chození.

❗ V čem?

Běh s protézou vyžaduje víc techniky. Musím korigovat to, že jedna noha jakoby vystřeluje dopředu. Teoreticky můžu běhat dokonce rychleji, protože běžecká protéza má dole pružinu, která po zmáčknutí vygeneruje do nohy víc energie.

❗ Kolik kilometrů jste už uběhl?

S tréninkem jsem sice už začal, ale jde to pomalu. Zatím jsem zkoušel jenom kratoučké vzdálenosti okolo dvou kilometrů. Nespěchám na sebe.

❗ Sledujete jiné hendikepované běžce?
Sleduju je na sociálních sítích. Díky tomu se utvrzuju v tom, že to dělám dobře a hodně mi to pomáhá. Dokážou ale uběhnout i 10 kilometrů. Takové běžce obdivuju.

❗ Chcete také mapovat svoji cestu zpátky k běhu?
Chtěl bych začít dávat příspěvky na Instagram. Jednak proto, aby fanoušci viděli, jak cvičím, trénuju a posouvám se dál. A jednak proto, abych v tomhle směru dělal i osvětu. Mně samotnému to na začátku hodně pomohlo. Rád bych byl inspirací pro ty, které potkal podobný osud jako mě. Aby věděli, že život nekončí a jde to. Tak mě můžete sledovat taky a držet mi palce.

Kdy nakonec David Hybeš dostudoval a jak mu se školou i v rekonvalescenci pomohli kamarádi? Zjistíte v podcastu UPCE On Air.

Mladí volili mládí.

„Je to pecka,“

říká nová poslankyně Anežka Nedomová

TEXT Zuzana Paulusová • FOTO Adrián Zeiner

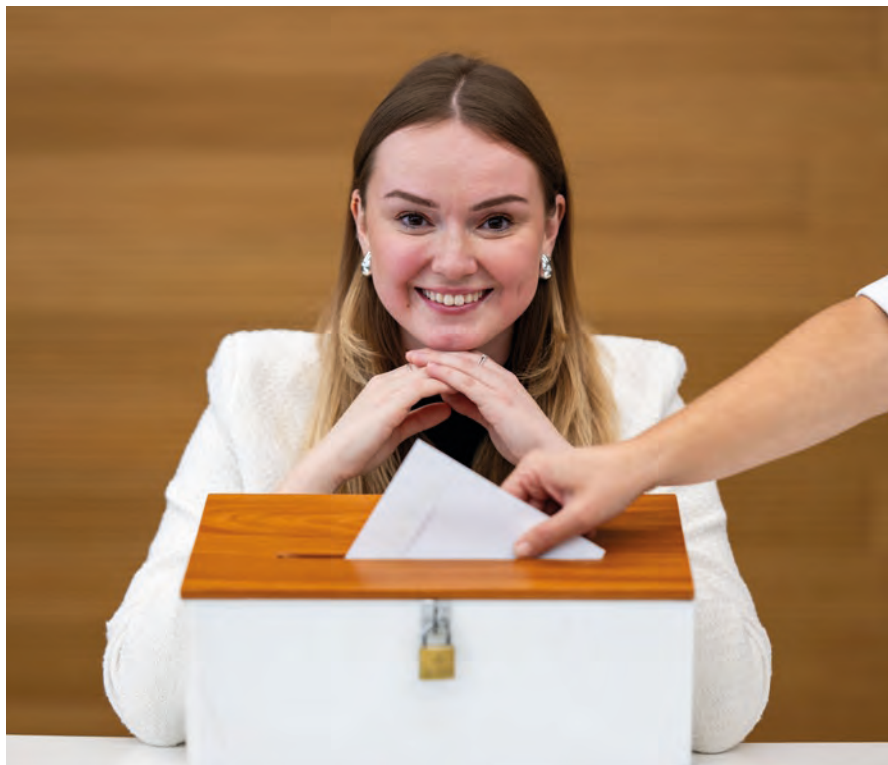
Má 24 roků a nově také nálepkou jedné z nejmladších poslankyň u nás. Mladí lidé a z velké části také ženy svými preferenčními hlasy vystřelili absolventku Fakulty filozofické a stále ještě studentku Anežku Nedomovou do Poslanecké sněmovny. A cíle? Otevřít debatu o kryptoměnách nebo zpřísnit tresty za domácí násilí.

Začátkem listopadu vyrazila na první oficiální setkání nové Poslanecké sněmovny. Teď už je v palácích na Malé Straně jako doma. Že usedne do tamní lavice, se před volbami zdálo jako hodně vzdálený sen. Na kandidátce hnutí STAN byla v podzimních volbách na pátém místě a před sebou měla mnohem známější jména s řadou politických zkušeností. Přesto do toho čtyřicetiletá absolventka německého jazyka na Fakultě filozofické UPCE Anežka Nedomová šla. A podařil se jí takový malý volební zázrak – přeskákala všechny čtyři kolegy. Víc jak tři tisíce preferenčních hlasů ji vyhouply rovnou na první místo. Když jí kolegové ve volebním štábu na Pernštýnském náměstí začali během večera postupně gratulovat, ještě jí to nedocházelo. Že se to skutečně děje, jí bylo jasné v pondělí, když viděla svou tvář na stránkách novin.

Zafungovaly výzvy

Svůj úspěch nová poslankyně připisuje kampaním 30 pod 30 a Kroužkuj 3 pod 30, díky nimž byla víc

vidět. „Moje fotka se objevila na billboardu v Pardubickém kraji. Když jsem ho míjela v autě, byl to ne-sktečný pocit,“ popisuje Anežka Nedomová. Kampaně vyzývala voliče k podpoře mladých kandidátů do 30 let a jejím cílem bylo Poslaneckou sněmovnu omladit. Průměrný věk jejich členů se před volbami totiž zastavil na čísle 53 let, což je druhý nejvyšší věkový průměr v historii. Situaci nahrávalo i to, že podle průzkumů agentury Ipsos mladí lidé čím dál více vnímají, že nejsou v politice dostatečně zastoupeni a že by si přáli, aby se strany více zaměřily také na jejich potřeby a témata jako dostupnost bydlení, otázky duševního zdraví, modernizace školství nebo zpřísnění trestů za sexuální zneužívání. Stejně zafungovala i občanská iniciativa Kroužkuj ženu, která zase podporovala zapojení žen do politiky napříč spektrem. Vrýt se do povědomí mladých lidí a získat jejich hlasy jí pomohla i výrazná aktivita na sociálních sítích, zejména na Instagramu. Potvrdila tak stále silící trend mobilizace mladých voličů pomocí digitálního prostoru.

Celkem 12 mladých nováčků

Do Poslanecké sněmovny se tak dostalo 12 dvacátníků a rekordní počet žen. Oproti předchozím volbám, při nichž byli zvoleni pouze tři mladí politici, je to ohromný nárůst. „Je skvělé, že se mladí lidé konečně ozvali. Je to jasný signál, že chtějí, aby se Poslanecká sněmovna omladila a začala se ubírat novým směrem. Je to nový fenomén a já myslím, že je to úplná pecka,“ říká pardubická absolventka, která v navazujícím studiu germanistiky pokračuje na univerzitě v Brně. „Mám před sebou poslední rok studia, ale teď dostane určitě přednost Poslanecká sněmovna,“ říká rozhodně mladá politička. Nová práce je pro ni výzvou a velmi se na ni těší. „Dobrý den, já jsem Anežka Nedomová a následující čtyři roky vás budu reprezentovat v Poslanecké sněmovně,“ představuje se nadšeně.

📍 Pamatujete si moment, kdy jste zjistila, že jste se stala poslankyní?

Přiznám se, že to mám trochu v mlze (smích). Jsem realistický a pragmatický člověk, takže jsem si vůbec nepřipouštěla, že bych z páteho místa mohla přeskochit všechny ty šikovné lidi, včetně pardubického lídra, na naší kandidátce. Když mi průběžné výsledky začaly být nakloněné, volala jsem své nejlepší kamarádce, ať za mnou hned přijede do volebního štábu. Po jejím příjezdu na mě dolehly emoce a intenzita posledních dnů a sesypala jsem se. Ale kamarádka mě povzbuzovala, že je to obrovský úspěch a že je úžasné, co jsem dokázala.

📍 Jak jste prožívala celý volební víkend?

Pátek byl ještě celkem v poklidu, ale od sobotního rána mi lidé posílali jednu zprávu za druhou: Psali, že mi drží palce, fandí, kroužkují mě a doufají, že se dostanu. Chodily mi i fotografie z volebních místností. Najednou mě mnohem víc označovali na Instagramu a naskakovali mi noví sledující. Moje poslední příspěvky se najednou dostaly k 60, později dokonce ke 100 tisícům zhlédnutí. „Mamiiiiii, hned pojď sem ke mně. Něco se děje, tohle není normální,“ volala jsem pořád na mamku (smích). Před volbami jsem měla 260 sledujících, a to opravdu není číslo, které vás dostane do Poslanecké sněmovny. To není 3 176 kroužků...

📍 Víte, kdo vás volil?

Dostala jsem obrovskou důvěru od mladých lidí a také od žen. Nemusela jsem si po volbách dělat žádný průzkum, v těch zprávách, které mi přicházely, jsem to jasně viděla. V 80 procentech to byly ženy. A není nic hezčího, než když ženy podporují jiné ženy. Žijeme v patriarchálním světě, v němž muž vezme za rameno jiného muže, jdou spolu na doutník, u kterého proberou všechno, co potřebují, a nám řeknou, ať zůstaneme v kuchyni a uděláme jim kávu, hlavně ať jim do toho nekecáme. Na muže ale nedám dopustit, protože i oni mě podporovali. Psali mi, ať ostatním „nakopu“ zadek.

📍 Proč jste se rozhodla do toho jít?

Chci mít důstojný stát, ve kterém panuje demokracie. Díky ní s vámi teď můžu vést tento rozhovor. Díky ní jsme si do vedení státu mohli zvolit mladé

lidi a všem můžeme ukázat, zač je toho lid. Jelikož jsem dřív žila chvíli v zahraničí, třeba v Německu, kde jsem díky UPCE byla rok, ale i v dalších evropských státech, mám srovnání. Teď jsem ale zpátky v České republice a chci pomoci připravit půdu pro mladší generaci a беру to jako poslání.

📍 Máte pro svoje rozhodnutí podporu rodiny?

Mám, a jsem za to ráda. Rodina za mnou stála a podporovala mě od začátku, i když po volbách to bylo jedno velké ale ze strany mých rodičů. Anežko, ale doděláš si školu, ale nevykašleš se na to, ale vzdělání je důležité...

📍 Kdy jste se o politiku začala zajímat?

Kolem 14, 15 let jsem začala chápat, co se na naší politické scéně děje. A že to nebyly hezké věci. Se spolužáky v 9. třídě jsme to začali rozebírat. Přestože jsme pak šli každý na jiné gymnázium, zůstali jsme v kontaktu a společně jsme se účastnili i několika demonstrací, přivedli mě k Milionu chvilék a rychle jsem pochopila, že o demokracii musíme pečovat a také bojovat.

📍 Mluvílo se o politice i u vás doma?

Naprosto běžně. Především díky mému dědečkovi, který mi politiku nastolil jako úplně normální téma. Když jsem u prarodičů obědvala nebo snídala, děda vždycky řešil politiku s babičkou a řešil ji i se mnou. Přestože mi své názory nikdy necpal, byla jsem za ně velmi vděčná, měl totiž názory velmi zajímavé. Narodil se v roce 1950, část života tak prožil během komunistického režimu, zažil převrat a po revoluci měl možnost okusit i politiku, když vstoupil do té komunální. Tři období starostoval v jedné z obcí v Pardubickém kraji – v Dašicích a předtím tam působil jako místostarosta.

📍 Chtěla jste jít v jeho stopách?

Díky němu jsem poznala, že komunální politika je trochu nepříjemná. Lidé vás znají, vaše rodina je pod drobnohledem, řeší se různé nepříjemnosti. Přesto mě lákala. Původně jsem chtěla kandidovat až v příštím roce právě v komunálních volbách.

📍 Teď jste ale skočila rovnou do vysoké politiky...

Rozhodla jsem se na poslední chvíli. Letos v březnu jsem vstoupila do organizace Mladí Starostové. Pak jsem využila akci Podpisovka, v níž zájemci o kandidaturu za STAN sbírali podpisy přímo v terénu. Na páté místo na kandidátce jsem musela mít 400 podpisů. A to byl tedy dobrý „Survivor“. Vyzkoušela jsem si, jaké je žádat o podpis, který byl většinou spojený i s názorem na mě nebo desetiminutovou diskusí, proč chci být ve Sněmovně a co chci změnit, nebo s doporučením, na co se mám zaměřit, až tam budu.

📍 Podpisy jste získala, co bylo dál?

Účastnila jsem se krajského sněmu Starostů v Pardubicích. Tamní členové mě většinou viděli poprvé a ptali se, kdo je to ta Nedomová a co chce? Svým

vystoupením jsem ale získala jejich hlasy, a tím pádem i páté místo na kandidátce.

📍 A začala intenzivní kontaktní kampaň...

Bylo to náročné, schytávala jsem to z hodně stran. Lidé na mě vrhali překvapivé pohledy, někdy ale i poměrně nepříjemné pohledy, občas i slizké. Reakce se odrážely i od mého vzhledu. Když jsem měla třeba výraznější make-up, slýchávala jsem komentáře typu: co chce taková modelína v politice dělat apod. Byly tam ale i hezké momenty. Třeba setkání a diskuse se středoškoly a mladými lidmi obecně. To mě velmi bavilo.

📍 Na jaká témata se chcete ve sněmovně soustředit?

Mám tři velká témata. Prvním je prevence proti domácímu násilí, zpřísnění trestů za tyto činy a ochrana dětí. Je to téma, které dlužím ženám, jež mě sem dostaly. Kolegyni Barboře Urbanové se v minulém volebním období podařilo prosadit dětský certifikát, který znemožňuje pracovat s dětmi lidem, kteří v minulosti dítě zneužili. To je veliký posun, nyní budeme spolupracovat na dalších projektech. Druhým tématem cílím na mladé lidi a jejich nápady, protože bych se chtěla zasadit o lepší podmínky pro start-upy. V Pardubicích máme skvělou organizaci P-Pink, která start-upům a začínajícím firmám pomáhá v rozjezdu. Chtěla bych se na ni obrátit a začít s ní spolupracovat. Může být inspirací pro další – Máš nápad? Pojď se sem ukázat a zjistíš, v čem ti pomůžou. Třetím a mým největším tématem jsem trochu píchla do vosího hnízda a už teď poslouchám – hej, ženská, nesahej nám na krypto (smích). Přesto se pokusím pro kryptoměny vytvořit legislativní rámec a odstranit pachut, která tu zůstala po bitcoinové kauze. Myslím, že v opozici na to všechno bude prostor.

📍 Chcete Poslaneckou sněmovnu a její práci víc přiblížit také lidem?

Rozhodně. Spousta lidí má zkreslené představy a vůbec neví, jak to ve sněmovně chodí. Chtěla bych ji proto víc otevřít a zprostředkovávat dění. Budu dělat různá videa, ukazovat, co se děje nebo jak jednáme.

📍 Co byste vzkázala mladým lidem, kteří si zatím myslí, že politika není pro ně?

Ať se hlavně o politiku zajímají, protože je to opravdu důležité. Jde o jejich budoucnost a jediné tak ji mohou ovlivnit. V tom státě budou žít a vychovávat v něm i novou generaci občanů, je proto důležité nebýt lhotejný.

📍 Diář se vám plní víc a víc... Najdete si i čas na oblíbené koníčky?

Najdu. Balanc je velmi důležitý. Hraju na klavír, takže když mám volno, věnuji se hudbě. Jsem ale také fanouškem pardubického Dynama a moc ráda zajdu i na hokej.

**„Politiku jako normální téma mi nastolil můj dědeček.
Díky němu jsem poznala, že komunální politika je trochu nepříjemná.
Lidé vás znají, vaše rodina je pod drobnohledem.“**

Bc. Anežka Nedomová

(2001)

Česká politička, učitelka a tlumočnice německého jazyka. Narodila se v Pardubicích. Německý jazyk vystudovala na Fakultě filozofické UPCE a během studia absolvovala roční pobyt Erasmus+ na Friedrich-Schiller Universität v německé Jeně. Ve studiu germanistiky pokračuje na Masarykově univerzitě v Brně. V roce 2025 se stala poslankyní Parlamentu ČR. Volný čas ráda věnuje hudbě, cestování, cizím jazykům a poznávání nových lidí.

Pacienta musím vnímat jako objekt

TEXT Lada Součková • FOTO Jan Palla

Jako malý kluk volal z telefonní budky na linku 155. Tehdy, aby otestoval budoucí kolegy. Dnes stejné hovory sám přijímá. Ale k událostem také vyjíždí v sanitce a za zdravotnickou záchrannou službu mluví s médii. „Vzpomínám na hovor, kdy jsem pomohl matce zachránit dusící se dítě. Jsou ale také případy, kdy uděláte maximum a nestačí to,“ říká absolvent Fakulty zdravotnických studií Josef Strašík.

❶ Co v sobě člověk musí mít, aby se stal dobrým záchranářem?

Zápal. Jednoznačně. Člověk pro takové povolání musí hořet. Tento obor spolkne strašně moc času, a je to podle mě životní styl. Patří k němu dvanáctihodinové velmi náročné směny, což vydrží jen člověk, který tím žije. Už na oboru zdravotnický záchranář na Fakultě zdravotnických studií (FZS) bylo vidět, že jsme jedna krevní skupina. Akční lidé, kteří sportují, tráví hodně času v přírodě, mají potřebu pořád něco dělat.

❷ Kam vedly vaše kroky, když jste dokončil školu?

Tři dny po státnicích jsem nastoupil na záchranku v Pardubicích. Předem jsem měl domluvené, že nastoupím na zdravotnické operační středisko. Nabízel mi, jestli si nechci dát dva měsíce volna a užít si poslední prázdniny. Já ale nechtěl čekat. Studoval jsem proto, abych šel na záchranku. Přestože jsem z Vysočiny, chtěl jsem být součástí záchranky v Pardubicích, která se stala mou srdcovkou už při studiích.

❸ Jste ale i výjezdový záchranář...

Pracovat u výjezdů jsem chtěl vždycky. Nejdřív jsem si ale musel splnit rok praxe takzvané u lůžka. A těch dvanáct měsíců jsem strávil na novém urgentním příjmu, kde jsem se potkal se spoustou absolventů naší fakulty.

❹ A teď jste k tomu i tiskový mluvčí. Jak jste se dostal k této funkci?

Vždy mě bavilo pracovat se sociálními sítěmi. Na vysoké škole jsem byl součástí PR týmu fakulty. Po nástupu na záchranku jsem zase spolupracoval s tehdejší tiskovou mluvčí. Když potom odcházela, navrhla mě na svou pozici a vedení s tím souhlasilo. Měl jsem neskutečnou radost, protože je to kreativní činnost, kterou také v životě potřebuju.

❺ Připravoval jste se na svoji roli?

Mluvil jsem před zrcadlem a připravoval se hlavně na možné nepříjemné situace – tedy na to, že bychom selhali my. To je ta nejtěžší a zároveň nejcitlivější situace. V tu chvíli je nejdůležitější nenechat se zaskočit a být transparentní. Jakmile člověk začne uhybat nebo mlžit, je to špatně. Veřejnost má právo to vědět. Je lepší být otevřený, říct novinářům, že jejich dotazy rádi zodpovíme, ale potřebujeme čas, abychom to probrali s právním oddělením. Naštěstí se nám zatím nic takového nestalo a doufám, že ani nestane.

❻ Médiím byste měl být dostupný 24/7. To musí být při všech těch směnách, nočních, těžkých výjezdech dost náročné...

Je, ale mě to baví, takže to nějak zvládám. Chvilí trvalo najít si systém. Dodnes občas improvizuju

„Cíleně se nezajímám o osudy pacientů. Nezjišťuju citlivé věci, jako kolik měl dětí, jestli byl dobrý otec. Kdybych si to připouštěl, bylo by to pro mě strašně těžké.“

a pořád se učím, ale myslím, že už jsem našel svůj rytmus. Jasně, spánek mám někdy, hlavně po nočních směnách, narušený hovory od novinářů. Spousta z nich moc nechápe, jak to zvládám, protože tiskoví mluvčí policistů nebo hasičů jsou full time mluvčí. Já mám ještě směny ve výjezdu a na operačním středisku. Mluvčího dělám spíš ve volném čase. Mně to ale v tuto chvíli naplňuje. Když přijdu domů, jdu znovu pracovat, a to mě baví. A tím se vracíme zpátky – je to životní styl.

❶ Jak zjistíte, že se stalo něco, kvůli čemu by vám mohli novináři volat?

Díky systému časného hlášení mi informace chodí přímo z operačního střediska. Když operátor přijme hovor o události, která bude nejspíš mediálně sledovaná, zaklikne tlačítko TM – tiskový mluvčí. Tím informaci rozešle mně a vedení záchranky, abychom byli připraveni reagovat. Typicky jsou to události jako vzlet letecké záchranné služby, dopravní nehoda s vážným zraněním nebo něco, co se děje na veřejném místě. Ať už to byla třeba Velká pardubická, kam jsme vyjžděli například ke kolapsům v hledišti, nebo nedávný požár v podzemních garážích Paláce Pardubice.

❷ Takové zprávy asi dokáží narušit spánek...

Chodí mi i přes ztišený režim, takže mi telefon pípá klidně ve čtyři ráno jako třeba dneska. Už jsem si ale

zvykl. Jen zkontroluju, jestli se nejedná o mimořádnou událost s hromadným postižením osob, a pokud ne, spím dál. V případě mimořádné události sednu do auta a jedu tam, abych odpovídal médiím přímo z místa.

❸ Co o takové události můžete médiím prozradit? Musím dodržovat GDPR – nesmím uvádět jména ani jiné detaily, které by mohly spojit událost s konkrétní osobou. Hodně záleží na domluvě s policií, která vydává oficiální informace. Pokud bych něco pustil ven dřív než oni, mohlo by se stát, že to dotčené rodiny zjistí z médií nebo ze sociálních sítí, protože je policie ještě nestihla kontaktovat. Za záchranáře můžu říct jen to, že jsme přijeli, provedli určitý zákrok a do jakého typu zařízení jsme transportovali pacienta. Můžu mluvit o tom, že se střetla dvě osobní auta, ale nemůžu říct, kdo za to mohl. Můžu popsat, co jsme udělali, že jde třeba o středně těžká zranění, ale ne konkrétní typ poranění.

Panika, agrese i slzy štěstí

❹ Podle jednoho výzkumu je práce dispečera záchranky nejvíce ohrožena syndromem vyhoření. Sedí to?

Sedí. Asi hlavně kvůli tomu, že pacienta nevidíme a volajícímu můžeme pomoci jen slovně. Nemůžu

u něj stát, nemůžu poskytnout první pomoc sám – můžu pouze co nejkvalitněji navést volajícího. A pak záleží na tom, jestli bude spolupracovat. Bezmoc je jedna věc. Druhá věc je verbální agresivita. Lidé nám fakt hodně nadávají a není to příjemné. Problém je také to, že člověk tráví čas koukáním do monitoru, hlavu má pořád u obrazovky, a do toho neustále zvoní telefon – intenzivní, pronikavý zvuk. Po psychické stránce je to strašně náročné. Takže je jasné, že může rychle přijít syndrom vyhoření.

➊ Agrese? Je to záměr nebo tak lidé jednají v šoku?

Obojí. Ve stresu lidé jednají impulzivně. Bohužel se ale často stává, že na nás volající nastoupí nepřijemně hned od začátku. Mají pocit, že mají nárok na zdravotní péči a my jsme od toho, abychom jim sloužili. Člověk po pár větách pozná, že to bude těžký hovor.

➋ Jak pracujete s lidmi, kteří jsou plní emocí nebo třeba zamrznou?

Operátor musí být direktivní. Musí rozdávat úkoly a být trochu přísný. Ve stresové situaci totiž člověk reaguje pouze na povely. Dáváme tedy jasné, stručné pokyny, zvýšíme hlas – ne proto, že bychom byli zlí, ale proto, že chceme, aby poslouchali a reagovali. Například u vážných dopravních nehod, kde je bezvědomí nebo zástava dechu, jsme zpočátku silně

direktivní. Jakmile se situace stabilizuje a adrenalin opadá, zvolňujeme tempo a na konci poděkujeme za spolupráci.

➌ Jak dlouho takové hovory trvají?

V těch nejtěžších situacích, což je třeba resuscitace nebo porod, jsme na telefonu až do příjezdu posádky zdravotnické služby. Zůstáváme ale na lince déle i u méně vážných případů, kdy cítíme, že je volající ve stresu. Opakujeme klidně stejné věty, jen aby věděli, že na to nejsou sami. A to dělá hrozně moc.

➍ Stává se, že lidé nespolupracují?

Stává. Takzvaní nelucidní volající, jak je mezi záchranáři nazýváme, odmítají poslouchat naše rady – prostě panikaří. Pamatuju si třeba telefonát, kdy jsem vedl resuscitaci a dával jsem pokyny, ať pacientovi zakloní hlavu, začnou stlačovat hrudník. Místo toho jsem slyšel bouchnutí s telefonem a hlas, který říkal: „Dejte mu polštář pod hlavu! Zvedněte mu nohy!“

A já do telefonu křičím: „Ne, to nedělejte! Nedávejte mu nic pod hlavu – nemůže dýchat!“ Ale oni vůbec nereagovali. Stalo se to, že k volajícímu přiběhl příbuzný a společně se rozhodli jednat. Oni za to samozřejmě nemohli, byli v šoku. Neobviňujeme je, ale pro nás je snazší pracovat s někým, kdo je lucidní, tedy kdo si uvědomuje vážnost situace a spolupracuje.

➎ Jaký hovor nebo výjezd vám utkvěl v paměti nejvíc?

Když přestalo dýchat malé dítě. Byl jsem na lince a radil použít vypuzovací manévry, protože šlo o aspiraci cizího tělesa. Bylo to úspěšné. A maminka se rozbrečela. V tu chvíli jsem i přes telefon cítil její vděk a byl jsem hrozně dojatý. To jsou přesně ty momenty, kterými se dobývám. Protože pak je tady spousta ubíjejících hovorů a výjezdů.

➏ Jak zvládáte nenosit si všechny ty osudy v hlavě domů?

Musím všechno nechat za sebou. Cíleně se nezajímám o osudy pacientů. Nezjišťuju citlivé věci, jako kolik měl dětí, jestli byl dobrý otec. Kdybych si to připouštěl, bylo by to pro mě strašně těžké. Vnímám to tak, že mám před sebou „objekt“, u kterého provedu všechny potřebné úkony. Buď to vyjde, nebo ne. Udělám maximum, ale někdy to prostě nestačí – a to je osud.

➐ Měl jste to tak nastavené od začátku?

Ne, ale postupně jsem v sobě přepnul, že to tak prostě musí být – jinak bych se z toho zbláznil. Nejde totiž jen o vážné případy. Někdy jedeme třeba k babičce s teplotou, o kterou se nikdo nestará. Rodina ji opustila, nikdo ji nenavštěvuje. Tohle jsou často emočně nejtěžší výjezdy. A já si v tu chvíli řeknu: „Takhle se ke svým rodičům nikdy chovat nechci.“ A tím to pro mě končí. Musí.

➑ Zjišťujete pak, jak to s pacientem dopadlo?

Ano, ale jen po odborné stránce. Zajímá mě výsledek z profesního hlediska – jestli jsme správně diagnostikovali, reagovali, zvolili nejlepší postup.

❶ Kolik hovorů vaše operační středisko denně přijímá?

Výjezdů máme v Pardubickém kraji denně kolem 180, hovorů je klidně dvojnásobek. Ne každý hovor znamená výjezd – někdy nejde o akutní stav a jen pacientovi poradíme, někdy jde o omyl. Občas se nám dovolá třeba nemluvně, kterému rodiče půjčili mobil. Někdy jde o klukovinu. Sám jsem jako malý volal z telefonní budky a pak jsem vyděšeně utíkal domů, když mi operátor řekl, že vidí, kde jsem. Až o spoustu let později jsem zjistil, že znal jen číslo té budky (smích). Všichni jsme byly děti. Teď takovým klukům, jako jsem byl já, volám i několikrát zpátky, aby si uvědomili, že to není legrace.

❷ Aplikace Záchranka umožňuje i videohovor. V jakých situacích se to využívá?

Používáme ho třeba při resuscitacích. Díky tomu vidíme, jak probíhají komprese, a můžeme poradit: „Posuňte ruce výš, propněte lokty, zrychlete tempo.“ U větších dopravních nehod nám video pomáhá získat situační přehled. Občas se podíváme třeba na chronické rány, abychom měli představu, o jaké zranění se jedná. A s ostatními operátory někdy soutěžíme, kdo to využije častěji. Počet použití bude jen narůstat, technologický pokrok je znatelný i v naší profesi a moc nám to pomáhá.

Studenti v sanitkách

❸ Studenti – záchranáři z FZS chodí na záchranku na praxi. Co vše si mohou vyzkoušet?

Na operačním středisku stráví týden, kdy jsou na takzvaném příposlechu. Mají druhá sluchátka, slyší, jak se dispečer vyptává, vidí, co zapisuje do systému nebo jaké posílá posádky, jak probíhá komunikace přes vysílačky i telefony.

❹ A když jsou na výjezdu?

Jezdí s posádkou na všechny události a jsou plnohodnotnou součástí týmu. Ti šikovní mohou pod dohledem zapisovat dokumentaci, vyšetřovat pacienta nebo třeba při resuscitaci zavádět pomůcky k zajištění dýchacích cest či žilního vstupu. Vyzkoušejí si tedy v podstatě všechno.

❺ Pro aktivní studenty máte speciální program. Co na ně čeká?

Projekt Studenti PAK jsem vymyslel hned po svém nástupu do funkce mluvčího. Jako student jsem byl hodně aktivní, díky čemuž jsem se dostal na místa, kam se jiní studenti nedostali. A teď to chci umožnit

dalším. Cílem projektu je podpořit skupinu proaktivních studentů, tedy těch, kteří dělají věci nad rámec, chtějí se dál vzdělávat, věnují se záchrance i ve svém volném čase. Takové lidi chceme na záchranné službě mít. V pilotním ročníku nám vybraní studenti pomáhají třeba s organizací různých akcí. My jim potom umožníme zkusit a zažít si něco navíc. Nedávno například proběhlo cvičení aktivního střelce na krajském úřadě, kam jsme posílali tři posádky a do každé jsme přidali jednoho studenta. Když pojedou na soutěž, vybavíme je našimi uniformami, dáme jim prostor trénovat v našem výcvikovém středisku a připravíme je profesionálně na soutěžní scénáře.

❻ Jak vzpomínáte na dobu, kdy jste sám byl studentem záchranářem?

Jako na jedno z nejšťastnějších období mého života. Univerzitu Pardubice považuji za svoji alma mater a moc si jí vážím za to, jak se o studenty stará. Každý semestr se něco dělo. Akce jako Příliv pro nás byla skoro státním svátkem. Hned v prvéku jsme si vytvořili partu kluků, kteří byli nadšení a drželi při sobě. Hodně tomu pomohl přístup fakulty a vedení oboru Zdravotnický záchranář. Už od začátku dělají akce, třeba „záchranářský seznamovák“, kde se studenti nejen seznámí s první pomocí, ale hlavně spolu navzájem. Z toho vznikají pevné vazby, které přetrvávají roky.

❼ Snil jste o dráze záchranáře už od mala?

Ano. Už jako malý kluk jsem chtěl jezdit pod modrým majákem. Nakonec se to vyprofilovalo směrem k záchranářství, které mi přišlo jako adrenalinová, smysluplná a zodpovědná práce. Kdybych nebyl záchranář, asi bych byl policista, hasič nebo voják – prostě někdo, kdo pomáhá. Samozřejmě realita není neustále plná adrenalinu, ale jsou chvíle, kdy si řeknete: „Jo, pro tohle jsem to studoval.“ Jsou to momenty, kdy přijedete na místo a víte, že teď záleží na vás. Je to obrovská zodpovědnost, kterou musíte být ochotni přijmout.

❽ Co byste vzkázal budoucím studentům záchranářům?

Aby si šli za svým snem, nebáli se a využívali každou příležitost, která se jim naskytne. A hlavně – aby se rozhodovali srdcem. Záchranářina není práce, kterou by člověk mohl dělat jen kvůli platu nebo jistotě zaměstnání. Musí ho to bavit. Musí do ní chodit s nadšením.

Přílív energie

TEXT Zuzana Paulusová • FOTO Jan Vlasák, Adrián Zeiner

Jak se slaví začátek nového akademického roku na UPCE? Velkolepě. V té nejlepší společnosti. S pořádnou dávkou barevné energie, s porcí různorodé zábavy, s důležitými informacemi, napínavým seznamováním a objevováním. Když se k tomu přidá ještě tanec, koncert a skvělé jídlo a pití, výsledkem je ta největší party... Přílív!

FOTO 1: Začátek semestru je tu. V úterý dopoledne vrcholí přípravy a všichni si přejeme jediné, hlavně ať neprší. Travnatá plocha u Fakulty chemicko-technologické i prostor před kolejemi se plní lidmi. Postávají, tvoří hloučky, baví se. Nesměle okukují červené stany. Co v nich asi čeká za aktivity? Někteří se osmělují a jdou rovnou do nich. Jiní se rozkukávají, pořizují první fotky. Neměl by ten Přílív už každou chvíli začít?

2

FOTO 2: Napjaté očekávání začátku utínají Tanečníci z UPCE, když bez varování vtrhnou na trávník. Za takové vystoupení by se nemuseli stydět ani profesionální tanečníci. Po chvíli se v rytmu jejich skladby vlní už i těla přihlížejících. To je teda rozjezd! Mimochodem víte, že Tanečníci z UPCE si svou choreografií vytancovali zlatou medaili na posledních Českých akademických hrách 2025 v Ostravě? A jak tato univerzitní taneční skupina na UPCE začínala, zjistíte v podcastu UPCE On Air.

FOTO 3: Oficiální začátek Přílivu je tu! Dva tanečníci najednou nad své hlavy zvedají prorektorku pro vnější vztahy Petru Bajarovou. Ta se bez váhání přidává do tance. V závěru skladby probíhá brána ze studentů a studentek a bere si mikrofon: „Ahoouooj všichni! Vítejte na UPCE. Užijte si dnešek i všechny další dny. Ať je vám naše univerzita dobrým parťákem a skvělou inspirací na cestě ke vzdělání.“

FOTO 4: Zanedlouho si mezi hloučkem studentů bere Petra Bajarová slovo znovu: „Přisáháte, že budete ctít kvasinky, vážit si enzymů a budete chránit kvalitní slady. To vše s patřičnou teplotou a pod tlakem budoucích zkoušek?“ Nováčky ve zbrusu novém studijním programu Chemie piva a fermentovaných produktů jednohlasně souhlasí. Hurá, právě prošli „zakvašením“.

3

4

5

6

7

FOTO 5, 6, 7 A 8: Skvělá energie a atmosféra srší z každého koutu Přílivu. Aktivit tu na zájemce čeká během odpoledne nespočet. „Jee, tady vyrábějí náramky a tetuje se hennou,“ rozplývají se holky. Kluci spíš oceňují blbnutí v nafukovacích koulích nebo střílení gólů s univerzitním hokejovým týmem Riders. V Laborce se při speeddatingu všichni seznamují ostošest, o kousek dál zjišťují, co je storytelling, přidávají své tipy na knihy, filmy nebo akce, zapojují se do kvízů a hádanek. Jiní rozehrávají matche ve stolním fotbálku, beerpongu a svou rychlost a přesnost testují i v originální hře pukec, při které se hráči snaží katapultovat všechny své dřevěné pukky přes branku na soupeřovu polovinu. Nebo jen tak posedávají, klábosí, radí si, jak se na UPCE zorientovat a jak studium zvládnout hlavně v pohodě. Jedno je jisté, všichni se skvěle baví...

8

9

10

FOTO 9: Jízdu plnou gest, grimas, akrobatických výkonů i ztvárnění hodných Oscarů si užívají týmy studentů a studentek ve Fakultní challenge. Kdo dokáže během 15 minut předvést a správně uhadnout nejvíce profesí a povolání? Souboj v pantomimě doprovázený salvami smíchu a povzbuzování vyhrává tým z Fakulty elektrotechniky a informatiky.

FOTO 10: Pozornost přítomných se upíná také k bílému party stanu. Není v něm už ani jedno volné místo. Po odpoledním natáčení podcastu UPCE On Air stoly obsadily studentské týmy. Jejich cíl je jasný – vyhrát oblíbený Univerzitní hospodský kvíz. A že jim to moderátor se zapeklítymi otázkami z prostředí UPCE i Pardubic rozhodně nedá zadarmo.

FOTO 11: Na kampus padá tma i chlad. Z pódia znějí tóny pardubické kapely BINARY. To značí jediné, přílivový den jde do finále. Mnozí ale snovají ještě další plány. V půl desáté se za doprovodu městské policie vyráží do centra na after party Welcome to UPCE. Snad studenti začátek podzimního semestru nepřepálili a jedou směle dál až do zkouškového období. Tak hodně štěstí!

11

Od chemie k designu.

KDYŽ CÍTÍŠ, KAM TĚ TO TÁHNE

TEXT Zuzana Paulusová • FOTO Archiv Kristýny Moučkové

Je vystudovaná chemička. Na její profil si ale lidé chodí pro inspiraci, jak zařídit byt či dům a jak z nich udělat domov. Od chemie si teď Kristýna Moučková dává na chvíli pauzu. Stala se maminkou a může se konečně věnovat své velké vášni. Interiérovému designu. Návrat k chemii ale nezavrhuje.

„Mám v sobě dvě osobnosti, z nichž každá dělá úplně něco jiného,“ začíná vyprávění absolventka Fakulty chemicko-technologické Kristýna Moučková. Zatímco k chemii ji to netáhlo vůbec, k interiérovému designu tihla od mala. Vyráběla nejrůznější domečky pro panenky, vymýšlela pro ně postýlky a nábytek z krabiček od čajů a snažila se jim interiér co nejvíce zvelebit. Velmi ji inspirovala vynalézavost její maminky. A také teta, pro kterou byl interiérový design velkým koníčkem. Kristýna si proto vysnila, že jednou půjde na architekturu.

Našla novou lásku

K přijímačkám jí ale scházelo portfolio prací. „Navíc mi postupně docházelo, že neumím kreslit rukou, což by mi na škole neprošlo. A vzít zavděk studiem interiérového designu jsem nechtěla,“ posteskla si zpětně. Uvažovala, co dál, a rozhodla se vrhnout na jiný obor. Navíc chtěla zůstat v Pardubicích, volba proto byla jasná. Půjde na Fakultu chemicko-technologickou. A tam objevila svou další lásku. Chemii. „Šla jsem na obor klinické biologie a chemie. Vybrala jsem si ho kvůli biologii. Ale během studií jsem zjistila, že mě chemie baví mnohem víc a že se jí chci věnovat

i do budoucna,“ vzpomíná Kristýna. „Už během doktorátu jsem získala práci v laboratoři u jedné japonské firmy. Sídčila v Rybitví a vyráběla elektrolyt do elektrobaterií automobilů,“ popisuje absolventka. Později tam dostala na starosti řízení jakosti, bezpečnost a životní prostředí a začala se specializovat na chemickou legislativu. Nuda? Vůbec ne. „Je to hrozně zajímavá oblast chemie a moc lidí se jí nevěnuje. Mám ráda precizní práci a tady jsem se mohla vyřádit,“ dodává.

Navrhla si celý dům

Chemii tak trochu ale pořád podváděla s interiérovým designem. Sem tam zpracovala projekt pro kamarády, navrhla rekonstrukci manželova bytu a časem začínala pomýšlet na vlastní dům. To je zatím její největší projekt, který od základů sama navrhla. Díky němu si založila i profil na Instagramu. „Měla jsem jasnou představu, co a jak chci. Neuměla jsem ji ale správně předat řemeslníkům. V té době jsem nepracovala ani s žádným programem, abych jim to ukázala. A tak jsem hledala nejrůznější recenze na internetu, ale stále to nebylo ono. Když jsem naši stavbu začala sdílet na Instagramu, ukázalo se,

že lidé mají stejné problémy. Najednou se zlepšila i komunikace na stavbě, protože jsem měla argumenty,“ vzpomíná mladá žena. V té době se takových profilů o budování domova rozjíždělo víc. Ten její mezi nimi ale zaujal. Plnila ho příspěvky, konzultovala nápady, sbírala zkušenosti, dodělávala dům a díky tomu všemu dostávala nové a nové poptávky.

Vyhrála designový kurz

Do interiérového designu chtěla Kristýna proniknout ještě víc, a tak si doplňovala potřebné vzdělání a stále něco studovala. Když byla s manželem na letní dovolené v Itálii, blikla na ni na Instagramu soutěž o kurz interiérového designu. „Ze srandy jsem k soutěži hodila komentář. Říkala jsem si, že to stejně nevyjde, a úplně jsem na to zapomněla. Poslední den dovolené mi na telefonu cinkla zpráva, že jsem kurz vyhrála a že začíná za dva dny,“ líčí se smíchem. Doma přebalila kufr, přihodila do něj své návrhy a tablet a vyrazila do Prahy. „Tohle mě neskutečně nakoplo. Strávit nějaký čas s lidmi, kteří se v oboru dlouho pohybují, moci s nimi diskutovat, dostat od nich skvělou zpětnou vazbu a vůbec uvědomit si, že to dělám dobře, mi dodalo sebevědomí. Naučila jsem se, jak s lidmi o designu mluvit, jak si před nimi svoje řešení obhájit nebo jak fungují některé návrhářské programy. Dostala jsem tam spoustu informací a báječných tipů,“ hodnotí mladá designérka. Přitom ještě před pár lety by si vůbec netroufla se takto nazvat.

Malé velké překvapení

Po návratu domů se do práce vrhla naplno. Byla odhodlaná v případě potřeby opustit i chemii. Začala psát svůj web, dál si doplňovala především technické znalosti, začala si víc věřit. Definitivně se rozhodla, že tomuhle projektu dá šanci. Mezitím sázela inspiraci na profil, kde sbírala další sledující. Stála zrovna

před spuštěním svého nového webu a realizací několika zakázek, když Kristýna zjistila, že je těhotná. Jeje! A co teď? Svému snu nakonec dala zelenou, i když v hodně omezeném režimu. Těhotenství jí bralo spoustu energie. Nedokázala uspokojit všechny poptávky a potřebovala mít prostor na poslední projekt v domě. Na dětský pokoj. „V září to byl rok, co můj web spatřil světlo světa. Profil Kristýna_living sleduje momentálně téměř 30 tisíc lidí a jeho fungování mě plně zaměstnává,“ popisuje svůj pracovní kolotoč Kristýna. Teď jí to takhle vyhovuje a uvidí, jaký směr nabere, až její dcerka povyroste.

Zda to bude design, chemie, nebo dokonce obojí. „Zatím to nechávám otevřené,“ dodává.

A co doporučuje?

„V architektuře mě hodně ovlivnilo Japonsko. Mám ráda minimalismus a líbí se mi skandinávský styl a neutrální přírodní barvy. A přesně v tomhle duchu se snažím dělat interiéry,“ popisuje. Zrovna jí na stole leží návrhy dětského pokoje ve Znojmě nebo dokončení realizace novostavby u Benešova. Je zvyklá pracovat online, ale s klienty si musí takzvaně „sednout“. Ta pověstná chemie mezi nimi musí fungovat. A je pro její práci něco typické? „Ráda lidem do interiéru doporučuju alespoň jeden dřevěný prvek.

Třeba dřevěné hodiny,

stolek, desku, kousek obložení. Vůně dřeva pro mě znamená domov. Prostor dokáže hezky zútulnit. Stejně jako nejrůznější textilie nebo živé květiny, které dodávají domovu texturu a hloubku,“ přidává své tipy Kristýna. Stejná jednoduchá pravidla platí pro zařizování jakýchkoliv pokojů. Třeba i těch na studentských kolejkách. „Když si do pokoje přidáte dvě tři živé květiny, postel rozsvítíte několika polštáři a plédem, před ni položíte malý koberec, uvidíte, že se najednou budete cítit mnohem víc jako doma,“ uzavírá Kristýna Moučková.

O Zrcadlení v Litomyšli

Se studentkami z Fakulty restaurování, které vytvořily nové sgrafito

TEXT Zuzana Paulusová : FOTO Vojtěch Mrověc

Ještě donedávna hyzdilo fasádu staré vodárny v Litomyšli nevzhledné graffiti. Pak si ji do parády vzala skupina studentek z Ateliéru restaurování nástěnné malby, sgrafita a mozaiky a na jeho místě vzniklo úplně nové umělecké dílo. Sgrafito s názvem Zrcadlení. Po týdnech příprav vytvořily studentky dílo na místě za bezmála 17 hodin.

Svůj výtvar dokončily s odbíjením půlnoci a za bouřlivého potlesku svých spolužáků. Inspirací k oživení místa jim přitom bylo dílo litomyšlského rodáka a malíře Bohdana Kopeckého. „Chtěli jsme pracovat s originálním dílem a grafický list Bohdana Kopeckého s vyobrazením města nám přišel ideální. Navíc sám malíř v původní restaurátorské škole, která byla předchůdkyní dnešní Fakulty restaurování,

vyučoval večerní figurální kresbu, a tak se nám to v místě realizace krásně propojilo,“ doplňuje Vojtěch Mrověc, jeden z pedagogů fakulty, který s kolegyní Zuzanou Wichterlovou v rámci specializované výtvarné přípravy na práci studentek dohlížel. Na sgrafitu oceňuje i to, že na první pohled není zřejmé, že zobrazuje právě Litomyšl a že se na něj kolemjdoucí musejí jednoduše víc zadívat.

🕒 Kdo přišel s nápadem na sgrafito a proč jste vybrané dílo otočily?

Tvorba sgrafita je součástí naší výtvarné přípravy. Od začátku projektu byla klíčová spolupráce s městem. Starosta Litomyšle Daniel Brýdl zapojení Fakulty restaurování do veřejného prostoru podpo-

ruje, najít vhodný objekt bylo proto snazší. S nápadem použít dílo z městské galerie přišla městská architektka Zdeňka Vydrová, a tak začalo vybírání. S naším pedagogem Vojtěchem Mrověcem jsme zkoušeli různé varianty, diskutovali jsme a zvažovali, které bude to nejvhodnější, a shodli jsme se právě na Bohdanu Kopeckém. A proč jsme jeho dílo otočily? Zdálo se nám, že by bylo dobré dílo posunout nejen

svou technikou, ale i významem. Vycházely jsme přitom ze slov amerického uměleckého kritika Clementa Greenberga: „V okamžiku, kdy obraz otočíte a přestanete ho číst jako iluzi prostoru, začnete ho vnímat jako to, čím skutečně je.“ Divák tak ve sgrafitu nevidí jen město Litomyšl, ale obraz o městě, o jeho odrazu, o vztahu mezi realitou a jejím zrcadlení.

2 Jak náročné bylo převést dílo z papíru na fasádu?

Jednoduché to nebylo... Převést malou grafiku do takového rozměru vyžadovalo spoustu trpělivosti a důkladného promýšlení každého jednotlivého kroku. I přesto se nám do toho chybička vloudila a my to musely dělat znovu. Neměly jsme totiž tak velkou plachtu a dílo jsme musely rozdělit na půl. Stačila chvíle nepozornosti a zjistily jsme, že nám ty dvě hotové, překreslené a zvětšené poloviny nenavazují...

3 Jak se sgrafito vlastně tvoří?

Jednoduše řečeno, jedná se o techniku vyškrabování motivů do vlhké omítky. Působí velmi efektně, přestože materiálově není náročná. Nejdřív jsme si připravily stěnu tak, aby nám na ní nová omítka dobře držela. To znamenalo odstranit původní nátěr. Po očištění fasády jsme ji důkladně navlhčili a naněsly vrstvu vápenné omítky, obarvené černým uhlím. Když byla omítka takzvaně zavadlá, tedy ani mokrá, ani suchá, natřely jsme ji několika vrstvami vápna, což nám vytvořilo krásnou bílou plochu, na kterou jsme přenášely vybranou grafiku. Dále už zbývalo „jen“ mnoho hodin vyškrabování našeho díla. Bílý nátěr a škrábání pod jeho povrch, tedy do tmavé omítky, nám umožnilo vytvořit krásné kontrastní dílo, které svou technikou i námětem dokonale zapadá do naší Litomyšle.

Víte, že... studenti Fakulty restaurování už v minulosti ve městě podobné umělecké otisky zanechali? Třeba na garáži za litomyšlskou sokolovnou, na místním hudebním klubu Kotelna, v dnes již zavřeném hostinci U Černého orla nebo v uličce Josefa Váchala, která je plná výjevů z jeho Krvavého románu. A v plánu jsou další. „S dalšími studenty bychom chtěli postupně dokončit zbylé tři stěny vodárny a těšíme se na další výzvy. Umělecké zapojení často nevzhledných trafostanic, starých kotelen na sídlištích či opomíjených zákoutí města vnímáme jako velký a inspirativní úkol do budoucna,“ dodává Vojtěch Mrověc.

Řítím se peřejí

TEXT Zuzana Paulusová • FOTO Adrián Zeiner, Archiv Petra Šmakala

Republiku i svět zná spíš podle vodních toků. Ke svému životu nejvíc potřebuje kánoe, pádlo a divokou vodu. Když obden neusedá do lodi, není ve své kůži. Do studia se mu ale voda nepropsala. „Toho by už bylo moc,“ říká Petr Šmakal, student Dopravní fakulty Jana Pernera.

„Ahoouooooooooj,“ zdravím studenta Petra Šmakala už z dálky vodáckým pozdravem. Pozdrav s chutí opětuje, přestože dneska s sebou loď a pádlo nemá. Dneska je vyměnil za tašku s notebookem, protože Labe ani Chrudimka v Pardubicích ty správné peřeje nenabízejí. Na univerzitu dojíždí jen třikrát v týdnu. Rozvrh si tak poskládal, protože potřeboval být spíš na oddílové základně v Litovli, zkrátka v kontaktu s vodou. Poslední letošní závody odjel v říjnu, takže od lodi, pádla a divokých peřejí si teď na dva tři měsíce dává pohov. Během zimní přípravy mu dělají společnost jiné sporty. A taky bakalářská práce a materiály ke státnicím.

• Sjel jste si letos nějakou řeku jen tak?

Na to není moc času a pomalá voda mě ani nebaví (smích). Ale s kamarády tradičně vyrážíme na rakouskou řeku Salzu. Je to proslulá ledovcová řeka, vyhlášená pro své náročnější úseky. Má nádhernou soutěsku blízko města Palfau, která nabízí jeden z nejnáročnějších vodních úseků vůbec. V létě má voda krásných 8 stupňů. Sjíždět ji poprvé bylo nejlepší. Neznali jsme terén, jen jsme z mapy věděli, že některá místa jsou hodně nebezpečná...

• Míváte vodu na svoji straně?

Naštěstí ano. Na závodech jsem mívával vždycky kliku, a k tomu dobré podmínky. I když nejsou pokaždé pro všechny úplně stejné. Někdy se zničehonic změní puls řeky – to znamená, že se třeba během dvou vteřin zvedne hladina i o 20 centimetrů. A to je mazec. V tenhle moment to není úplně fér, spíš je to právě o tom štěstí.

• Je těžké udržet v tu chvíli hlavu v pohodě?

Člověk se během závodu maximálně soustředí na svoji stopu, ví přesně, co má dělat, takže na jiné myšlenky není prostor.

• Cvaknul jste se už?

Jasně, ale u nás říkáme šlápnul. Proto je potřeba umět i výborně plavat. Na některých řekách bývá silný proud a musím přesně vědět, co v tu chvíli dělat, a hlavně nepanikařit. Voda je často ledová, tak není moc času nazbyt.

• Můžete se v lodi i zaseknout?

Můžeme. Mám v lodi speciální pásy, které mi při jízdě pomáhají zůstat na místě, ale někdy je složitější se z nich po pádu dostat. Člověk se většinou i trochu přitopí. Eskymácký obrat je proto základ.

• Přesto vás divoký terén láká...

Je to adrenalin, a ten je už neodmyslitelnou součástí mého života. Ke konci zimy s klukama z oddílu už vyhlížíme jarní měsíce a čekáme, až začne tát sníh. Pro trénink je to ideální, řeky jsou divočejší a dravější, a to přesně potřebujeme. I když jejich teplota je ještě hodně nízká.

• Nosíte proto neopren?

Když je velká zima, tak okolo čtyř stupňů, nosíme neoprenové kraťasy. Kdybych měl neopren i na horní polovinu těla, brzdil by mě v pohybu a neměl bych takový rozsah rukou. Navíc by mi v něm bylo určitě vedro (smích).

• Na jaké řeky vyrážíte nejčastěji?

Na jaře jezdíme třeba na Labe do Špindlerova Mlýna nebo na Kamenici u obce Plavy. To jsou už hodně těžké řeky. Dřív se na nich jezdával

i slalom, ale postupně se přesunul na umělé kanály.

❗ Není to na jaře spíš hazard se životem?

Čím větší průtok řeka má, tím větší k ní mám respekt. Ale jsme na to „nemocní“ a vyhledáváme to. Obtížnost divoké vody má svoji stupnici od jedné do šesti a šestka už se skoro nedá jet. Jsem trénovaný a v pohodě zvládnou úseky ohodnocené čtyřkou. Přes co bych ale nikdy nešel, je sjíždět vodu při povodních. Když je vyhlášený jakýkoliv povodňový stupeň, jít do vody je dokonce úplně zakázané. Přesto se najdou blázni, co to zkusí. Tohle našemu sportu nedělá dobré jméno. Mám adrenalin sice rád, ale svědomí by mi nedovolilo, kdyby kvůli mně byl v ohrožení někdo jiný.

❗ Dostal jste se někdy na vodě do pořádných potíží?

Dneska už se z různých problémů umím dostat. Jezdecké chyby mě provázely spíš na začátku. Při závodech zrovna na Kamenici jsem třeba zlomil pádlo. To se mi stalo i nedávno s parťákem. V těžké pasáži jsem nenasměroval loď správně a ta se nám pak zaklínila v řece a museli jsme z ní doslova vypadnout. Bylo to po čtyřech minutách závodu, tepovku jsem podle hodinek měl na 200 a najednou jsem se koupal ve vodě, která měla čtyři stupně. Nic moc, no. Závod jsme už nedojeli. Shodli jsme se, že to nemá cenu.

❗ Mluvíte o parťákově, jakou disciplínu jezdíte?

Moje disciplína se jmenuje C1 slalom a sjezd na divoké vodě a to jezdím na kánoí sám. Pak dělám také C2 sjezd, čemuž se říká deblkanoe. Tam mám parťáka Františka Salaje, se kterým jsme perfektně sebraní. Závodník by měl ovládat obě kategorie, je pak konkurenceschopnější a může absolvovat i víc závodů.

❗ Přizpůsobujete závodění svůj život?

Dá se říct, že jo. Závody začínají na jaře, kdy startuje Český pohár, který zahrnuje deset až dvanáct závodů. V podstatě všechny víkendy mám plné. Hlavní vrcholy sezóny jako mistrovství světa a mistrovství Evropy bývají až ke konci září. Někdo by si tak mohl říct, že když mi skončí škola, užívám si pohodové prázdniny, ale není to tak. V létě bývá nejvíce závodů a tomu odpovídají i tréninky. Vychází to na dva denně, abychom měli nejlepší formu. Naštěstí mi extrémní dlouhodobá sportovní aktivita nedělá žádný problém. Naopak.

❗ Jaké úspěchy máte za sebou?

Z loňského mistrovství Evropy jsem si dovezl titul vicemistra Evropy ve sprintu na divoké vodě a titul mistra Evropy v závodu hlídek. Reprezentuju UPCE také na Akademických mistrovstvích ČR nebo na Českých akademických hrách. Z těch posledních jsem si dovezl bronz ze sprintu na C1.

**„Adrenalin je neodmyslitelnou částí mého života.
Mám ale svou filozofii – sjížděním vody nesmím nikoho ohrozit
a ohlížím se přitom nejen na svoje zdraví, ale i ostatních.“**

⚙️ Letos jste přidal i jeden netradiční titul.

Jsme první litovelští vodáci, kteří vyhráli závody pramic na Krumlovském vodáckém maratonu, kterým zakončujeme naši sezónu. Vždycky si s oddílovými partáky dáme nějaký netradiční cíl, letos jsme vyjeli na pramici.

⚙️ To ale není úplně vaše disciplína...

Na pramici nikdo z nás běžně nejezdí. Byl to klasický hec u piva (smích). Najednou jsme jeli v pěti lidech, takže to muselo fungovat po všech stránkách. A vyšlo to – pohár jsme získali. A ještě jsme porazili našeho prezidenta.

⚙️ Jak se vám to povedlo?

Závod s hromadným startem nemá skoro žádná pravidla, je potřeba jen co nejrychleji dojet do cíle. Poslední dva měsíce jsme intenzivně trénovali, takže jsme si věřili. Na start se nachystalo 20 pramic a nám to perfektně sedlo. Pan prezident se svou posádkou dorazil na tyhle závody potřetí a jeho pramice dojela jen deset minut za námi, což byl skvělý výsledek. Byl parádní pocit měřit síly i s ním. Emoce v cíli byly o to silnější.

⚙️ Dáte si teď od lodi pauzu nebo jezdíte i v zimě?

Ideální trenér řekne, že na vodu se má jít kdykoliv (smích). Když je teplota lehce nad nulou a nemrzne, teoreticky se to pořád dá. Každopádně se říká, že pádlo bychom neměli mít v ruce alespoň měsíc, abychom si trochu odpočinuli a věnovali se kompenzací svalů a kondiční přípravě. Na najíždění kilometrů jsou pro nás klíčové jaro a podzim. To je základ sezóny.

⚙️ Jak se tedy udržujete ve formě?

Přes zimu se víc běhá, hodně běhujeme, a k tomu děláme různé doplňkové sporty. Chodíme pravidelně

plavat a také do posilovny. Je potřeba kompenzovat svaly, které pádlováním přirozeně ochabují. U mě jsou to třeba mezilopatkové svaly. K tomu se i hodně otužujeme.

⚙️ Dostávají speciální péči i vaše lodě?

Teď odpočívají na základně a čekají, až přijde zase jaro. Po sezóně se musí zkontrolovat a udělá se jen lehký lifting. Umím laminovat, takže drobné opravy zvládnou sám. Pokud se jedná o něco většího, loď jede rovnou k výrobcí.

⚙️ Kolik lodí máte?

Mám dvě. Jednu závodní a jednu tréninkovou, která je o něco těžší a nemá tak dobrý povrch. Ve vodě se na ní dá víc natrénovat. Razím totiž heslo – těžko na cvičišti, lehký na bojišti. Zrovna tahle loď toho má už dost za sebou. Ta závodní je naopak v perfektním stavu, dávám si na ni pozor a jezdím s ní jen důležité nebo lehké závody.

⚙️ Máte ještě nějakou vodáckou metu?

Poslední rok dva jsem v profesionální úrovni trochu polevil. Zjistil jsem, že vyhrát mistrovství už není moje priorita. Ježdění mám teď spíš jako koníček a mnohem víc si to užívám. Rozhodl jsem se zaměřit víc na budoucnost a tento rok jsem zkusil i trenérství. V tom bych rád pokračoval i v další sezóně.

⚙️ Pořád se vidíte u vody?

To ano. Jen ne za každou cenu přímo v lodi. Teď mě hodně zajímá i vodácké zákulisí a baví mě být spíš v pozadí. Angažuji se v našem oddílovém klubu, jsem v jeho správní radě a zapojuju se i do organizace různých vodáckých závodů. Práce trochu souvisí i s logistikou, kterou na dopravní fakultě studuju.

**KOMORNÍ
FILHARMONIE
PARDUBICE**

VALENTÝNSKÝ KONCERT

**Pondělí 16/2 2026
v 19:00 hod.**

**AULA ARNOŠTA
Z PARDUBIC,
UNIVERZITA
PARDUBICE**

57.

CORVUS QUARTET

Slavné melodie nejen populární hudby
v úpravě pro smyčcové kvarteto budou
vhodným valentýnským dárkem.

A smiling woman with dark hair tied in a bun, wearing a red top, holds a small, textured red heart-shaped object in her right hand. The background is blurred, showing red and white vertical stripes. In the top right corner, there is a pink heart containing the text 'DEJ SI DO DIÁŘE!'. In the center, there are two white outline hearts, one slightly overlapping the other.

DEJ SI
DO DIÁŘE!

Valentýn na UPCE

od pondělí 9.2.2026